

سید عبدالله

kurdpdf.com

زنجیره‌ی وتیه‌ک له زیڤ

ه

وته و ئامۆژگاری و ژياننامه‌ی

ئێبن ته‌یمیه

گه‌شه

وهرگێڕانی

محمد محمد حه‌مه‌ میرزا

وته و نامۆزگاری و زیاننامه‌ی ئیبن تهیمیه

ناوی نووسەر: سید عبدالله

وهرگیرانی: محمد همه میرزا

نه‌خشانندی نووسین: مەریوان ئەحمەد

نه‌خشانندی به‌رگ: کتیبخانه‌ی گه‌شه

نۆبه‌ی چاپ: یه‌که‌م, ۲۰۱۹

تیراژ: ۱۰۰۰ دانە

نرخ: ۴۰۰۰ دینار

له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان, ژماره

سپاردنی (۱۱۷۱) ی سالی (۲۰۱۹) ی پیدراوه...

کتیبخانه‌ی گه‌شه بو چاپ و بلاو کردنه‌وه

سلیمانی - بازاری ئاوباریک به‌رامبه‌ر کاسۆ مۆل - دوکانی ۷۱

۰۷۵۰۸۸۲۹۰۸۶ - ۰۷۵۰۱۲۱۴۷۷۳

وتہ و ٹاموژگاری و ژیاننامہ

ئین تہیمیہ

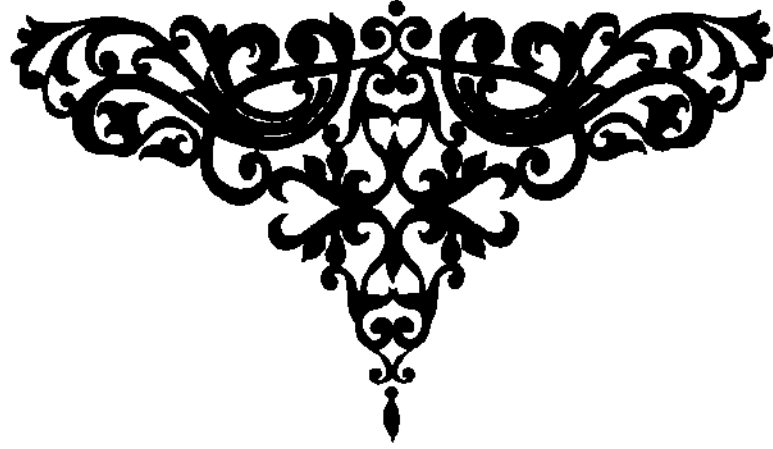
کۆکردنه وه و ئاماده کردنی

سید عبدالله

وه رگیڕانی

محمد محمد حمه میرزا

﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾ البقرة: ٨٣.

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشه کی:

گومانی تیدا نیه که فەرمووده ی خوای گه وره و پاک و بیگهر د باشتین و بالاترین گفتاره؟ پاشانیش فەرمووده ی پیغه مبه ره که یه تی صلی الله علیه و آله، ئه ی ئایا ده بیّت چ گفتاریک له دوا ی گفتاری پیغه مبه ر صلی الله علیه و آله باشتین گفتار بیّت؟ گومانی تیدا نیه که وته ی هاوه لان ئینجا شوینکه وتوانه، پاشتریش باشتینی گفتاره کان گفتاری ئه و بانگخوازه راسته قینه و زانایانه یه که له سه ر ری بازو به رنامه ی ئه وان رویشتون.

جا ئه گه ر ئیمه له ئه مپۆدا لایک ببینین که شانازی بکات به وه ی که برپگی گورانییه ک یان دهسته واژه یه کی لاقرتی ئامیزی له فیلمیکدا له بهر کردووه.. ئایا ده بیّ لاوانمان چهنده پیوستیان به وه بیّت که له ئامۆزگاری و رینماییه کانی پیشینانی ئه م ئوممه ته تیبگه ن و له بهریان بکه ن..

چونکه ئه و گوفتاران یان ده دات له دل و ژیری روشن ده که ن و هیممه ت به رزده که نه وه و بانگه شه ده که ن بۆ کارپیکردنیان. باوه پردار به هویانه وه باوه پی زیاتر ده بیّت و لئی تیده گات، هاوکات که سی ته مبه ل له بازنه ی

چوارمشی و حهوانهوه دهگویتتهوه بۆ بازنه ی کارکردن و
په رسته شهکان...

له گه ل ئه و ئامۆژگاری و وتانه شدا، گه شتی کمان به نێو ژياننامه ی ئێین
ته یمییه دا کردوه، هه ر له سه ره تای ژیانیه وه تا خویندن و نوسین و زیندان
تا مردنی، به سود وه رگرتن له چه ند سه رچاوه یه کی کوردی و عه ره بی.
له خوای گه وه داواکارین هه موومان سودمه ند بین به و ئامۆژگاریانه و
بیانکه یه رێنیشانده رو به مانگه یه ننه ره زامه ندی په روه ردگار.. هه ر زاتی
خۆی باشتترین سه ره رشتیکار و پشتیوانه.

(دهزگای بلاکه ره وه)

نوسه‌ری ئەم کتێبه:

* شیخی ئیسلام ئەبولعەبباس ئەحمەد کۆری عەبدولحەلیم کۆری
عەبدولسەلام کۆری عەبدوڵڵا ئیبن تەیمییه..

* لە شاری (حرّان) لەدایکبووه، لە شاری دیمەشق ژیاوه و هەر
له‌وی زانستی وەرگرتوه.

* یه‌کیکه له‌و تیکۆشه‌رانه‌ی به‌ وشه‌ رووبه‌پووی ئەوانه‌ بووه‌ته‌وه
که نه‌زان بوون به‌ ئیسلام، هه‌روه‌ها یه‌کیک بووه‌ له‌و تیکۆشه‌رانه‌ که
خودی خۆی دژ به‌ ته‌ته‌ره‌کان جه‌نگاوه‌ و به‌ره‌نگاریان بووه‌ته‌وه.

* به‌رپه‌رچی شیعه‌و جوهه‌می و موخته‌زیله‌و فه‌یله‌سوفه‌کان و
غه‌یری ئەوانیشی داوه‌ته‌وه، به‌ وه‌لامیک که دلی زۆریکیان کراوه‌ته‌وه
بۆ وەرگرتنی ئیسلام.

* به‌ره‌م و نوسراوی زۆری هه‌یه‌ چونکه‌ نوسینه‌کانی له‌و
زانسته‌یه‌وه‌ بۆی ده‌هات که له‌ سنگیدا له‌به‌ری کردبوو، به‌م پێیه‌ش
کتیبه‌خانه‌ی ئیسلامی ده‌وله‌مەند کردوه‌ به‌ به‌ره‌مه‌کانی که
گرنگترین کتیبی (مجموع الفتاوی) که‌یه‌تی.

* به‌دریژایی میژوو داده‌نریّت به‌ یه‌کیک له‌ گرنگترین زانایانی
موسلمان، به‌ده‌گه‌ن له‌ مه‌سه‌له‌یه‌ک له‌ مه‌سه‌له‌کاندا رایه‌کی پێچه‌وانه‌
له‌سه‌ری هه‌بیّت.

* له بهر نه نجامی و تنی حق و راستی و بیده ننگه بوونی له هر
سته میك كه كراوه و نه شاردنه وهی، بۆ چه ند جار یك زیندانی كراوه تا
دوا جار له سالی ۷۲۸ ك له ته مه نی شه ست و حه وت سالیدا له زینداندا
كوچی دوا یی كردووه، زیاتر له دوو سه د هه زار كه س ئاماده ی
به یكردن و ناشتنی ته رمه كه ی بوون، ئه و رۆژه رۆژیكي له بهر چاو بوو
و شاری دیمه شق پیشتر حاله تی له و شیوه یه ی به خو یه وه نه دی بوو.

ئىبن تەيمىيە و تەى چەند زانايەك لەسەرى

***پيشە وائىبن رەجەبى حەنبەلى دەلى:**

(زانايان، چاكسازان، سەربازان، ئەمىر و بازرگانان و تەواوى گشت خەلكى خوشيان ويستووە چونكە بە شەو و بە رۆژ بە زمان و بە زانستەكەى خۆى تەرخان كەردبوو بۆ سودگەياندن پييان).

***حافىزى ئەلمزى دەلى:**

(هاوشيوەى ئىبن تەيمىيەم نەبىنيوە، خویشى لە ويئەى خویشى نەبىنى بوو، كەسەكم نەبىنيوە لەو شارەزاتر بىت بە پەراوى خواى گەورەو بە سوننەتى پيغەمبەرەكەى و زياتر لەو شوينكەوتەيان بىت).

***ئىمامى الذهبى دەلى:**

(مامۆستاي ئيمەو شىخى ئىسلام بوو، لە زانست و لە مەعرفەدا تاقانەو كەم ويئەى سەردەم بوو، لە ئازايەتى و زيرەكيدا، دلى روشن بوو بە نوورى خواى گەورە، لە فەرمانكردن بە چاكەو ريگيريكردن لە خراپە، زانايەكى بەريزو ئامۆزگاريكارى ئوممەت بوو).

به‌شی یه‌که‌م

ژیانی ئیین ته‌یمییه

له‌دایکبوونییه‌وه تا مردنی

ناو و ره‌چه‌له‌کی

ناوی: تقی الدین، ابوالعباس، ئەحمەد کورپی عبدالحکیم کورپی
عبدالسلام.. باپیره گه‌وره‌ی ناوی: محمد کورپی ته‌یمیه‌ی، نه‌میری،
حه‌پرانی دیمه‌شقی حه‌نبه‌لییه.

هۆکاری نازناوی به (ابن تیمیه)، چه‌ند بۆچونیکی له‌سه‌ره، به‌لام
هۆکاری سه‌ره‌کی نه‌وه‌یه که باپیری (ئیبنو ته‌یمیه)، ناوی (محمد) بووه و
دایکی باپیریشی ناوی: (تیمیه) بووه، که‌ئافره‌تییکی زیره‌ك بووه‌و،
ئامۆژگاری خه‌لکی کردووه. پال‌دراوه بۆ لای ئه‌و و، به‌و نازناوه‌وه ناسراوه.

شوین و کاتی له دایک بوونی:

(ئیبنو ته‌یمیه) له (حه‌پران) له دایک بووه. که شاریکی کۆنه‌و، له
کۆندا یه‌کیک بووه له گرن‌گترین نیوه‌نده ئاینیه‌کان، ده‌که‌وێته نێزیک شاری
(تورفه) له خۆره‌لاتی تورکیا باکوری کوردوستان.

نوسه‌ری گه‌وره: مه‌مه‌د ئە‌بو‌و‌زه‌ره ده‌لێت: (عه‌ره‌ب نه‌بووه، به‌ل‌کو
کورد بووه و، له پۆزی ۱۰ ربیع الاول ی سالی (۶۶۱) کۆچیدا، له
کوردوستانی تورکیا له دایک بووه.)

خوو و په‌وشت و دیمه‌نی:

نه‌وانه‌ی له‌گه‌لی ژیاون، زۆر شتیان له‌سه‌ری وتوو و ده‌ك: كه‌سی‌كی
ناوشان پان، پیشی په‌ش، قژی تا نه‌رمایی گوئی دریژ بوو، په‌نگی پیستی
سپی بوو، چاوه‌کانی گه‌وره‌و سه‌رنج پاكیش بوون.

ده‌رباره‌ی سیفته‌ ده‌رونیه‌کانیه‌وه ده‌لین: پیاوی‌کی لی‌بوورده‌و
به‌خشنده‌ بووه، دوا‌ی تو‌په‌بوونی یه‌كسه‌ر لی‌بوورده‌یی ده‌هات به‌ دوا‌یدا،
پیزی له‌كه‌سانی ده‌روبه‌ری ده‌گرت، له‌كاتی سه‌لام و قسه‌کردندا
زه‌رده‌خه‌نه‌ی ده‌کرد. خاوه‌ن هه‌یه‌تی‌کی تایبه‌ت و هه‌زی‌کی کاریگر بوو،
ده‌چوو نه‌ی دلی هه‌ر كه‌سی‌ك كه‌ قسه‌ی بۆ ده‌کرد، زۆر زی‌ره‌ك و تی‌گه‌شتوو
بوو، خه‌را ده‌بخوینده‌وه و، زوو شتی له‌به‌ر ده‌کرد.

بنه‌ماله‌كه‌ی:

هه‌بوونی كه‌سان‌ی‌کی زانا و شاره‌زا له‌و بنه‌ماله‌یه‌دا، کاریگر‌ی ده‌كاته
سه‌ر خه‌زان و كه‌سایه‌تی زانا، (ئیب‌نو ته‌یمیه‌) نه‌لقه‌یه‌کی دوا‌به‌دوا‌ی
بنه‌ماله‌یه‌کی ناودارو زانسته‌خواز و په‌وشت به‌رز، بنه‌ماله‌كه‌یان ئالا هه‌لگری
زانست و زانیاری بوون، جی په‌نجه‌یان له‌و باره‌یه‌وه دیاره.

باوکی: ناوی شهاب الدین بووه، به ئیمام و زانا و موفتی باسراوه. لای
باوکی هه زهه بی هه نه لی خویندووه و، له ته مه نی مندالیدا چوه بو
(هه له ب) و، له سه ر دهستی زاناکانی ئه ویدا زانسته شه رعه کانی
خویندووه. تاوای لی هاتووه بووه به موفتی و زانا و خه تبی (هه پان) و،
دهرسی وتووه ته وه و فتوای داوه و کتیبی داناوه، دواتر شوینی باوکی
گرتووه ته وه. پیاویکی دیندار و خواناس و خۆبه که مزان بووه.

دایکی:

ناوی (النعم عبدالرحمن) بووه، ئافره تیکی باش و خواناس بووه. ئه و له
دلی (ئیبنو ته یمییه) دا پله و پایه یه کی به رزی هه بووه، ریز و خوشه ویستی و
دلدانه وه ی هه بووه بو، له نامه یه کیدا که له به ندینخانه وه بو، ناردووه ئه و
راستیه ده سه لمیتیت.

دوو برای (ئیبنو ته یمییه) که سانی زانا و شه رعان بوون و، شانه شانی
یه که خزمه تیان کردووه به زانست.

باپیری: شه رعان و شاره زای قورئان و سوننه ت و یه کی که له زانا
ناوداره کانی سه رده می خو، ناوی: (مجد الدین ابو بکر عبدالسلام) ه،

له‌شاره‌کانی (حه‌پان) و (به‌غداد) و چه‌ندین شوینی دیکه زانستی
وه‌رگرتووه، دواتر له زۆربه‌ی شوینه‌کان کتییی ده‌نووسی و ده‌رسی
ده‌گوتیه، زۆر له زانا‌کان به‌هره‌مه‌ند بوون به خویندن و فی‌ربوون لای ئەم
زانا‌گه‌وره‌یه.

گه‌رانی به دواى زانستدا:

(ئىبنو تەيمىيە) لەسەردەمىكى پەر لە ناخۆشى و نا ئارامىدا چاوى بە
دنيا هەلھێناوه. ئەو کات، ژيانى مسوولمانان پەر بوو لە بە لاو پووداوى گەورە،
ئەو لەسەرەتاي ژيانيدا بوو کە بينيوپەتاي (تەتار) بەردەوام بوون لە
فەساد و کوشتاري بە ناھەق دەرھەق بە مسوولمانان. ھەر بۆيە لە منداڵیەو
دیمەنى فەساد و شەپانگیزی (تەتار) لە مێشکدا چەسپیبوو، ھەر ئەمەش
واي لى کرد کاتیک کە گەورە بوو بوو بە کەسايەتییەکی دیاری ئیسلام.
بەردەوام بانگەشەي جیھادی دژی (تەتار) دەکرد و، خۆیشی بە کردەیی
بەشداری ئەم جیھادەي دەکرد کە بانگەشەي بۆ دەکرد.

ئەو لە کاتیکدا زانستی پى بوو، کرداریشی ھەبوو. بە دەستیکی قەلەم و
بە دەستیکی شمشیری پى بوو. کاتیک تەمەنى شەش سالان بوو، (تەتار)
دای بەسەر (حەپان) دا و، وێرانی کرد. بۆيە (شەھاب الدین) ی باوکی خۆی و
خانەوادەکی دەر بەدەر بوون.

ئەم خێزانە و خێزانەکانی دیکەي (حەپان) دەر بەدەر بوون، کە ھەموو
سەرمايەیان بریتی بوو لە کتیبگەلی زانستی کە دەیانویست دەر بازی بکەن،
(شەھاب الدین) لەسەری گران بوو کە ئەو کتیبخانەيە بە جیبھیلێت و،
بکەوێتە دەستی (تەتار) و ئەوانیش سەرچەمی بسوتینن. بە لām ھەموو

کتیبه‌کانی خستنه ناو عه‌ره‌بان‌یه‌ک و به‌یارمه‌تی خه‌لکی (حه‌پان) پریانکیشا، تا گه‌یشتنه (دیمه‌شق) و له‌ده‌ستی (ته‌تار) پزگاریان بوو. (شهاب‌الدین) له (حه‌پان) ناوو ناوبانگی ده‌رکردبوو، هر بویه کاتیک گه‌یشتنه دیمه‌شق، له مزگه‌وتی (ئه‌مه‌وی) دامه‌زرا و ده‌ستی کرد به‌ده‌رس گوتنه‌وه و، ئامۆژگاری کردنی خه‌لک.

له‌ مزگه‌وتی (دیمه‌شق) کورسیه‌کی هه‌بووه که پۆژانی جومه‌ه له‌سه‌ری دانیشتووه و، پێنمایی خه‌لکی کردووه. هه‌روه‌ها سه‌ره‌رشتی (دار‌الحديث السکرية) ی کردووه، که دواى خۆی (ئیبنو ته‌یمیه) ی کوپی هاته جیگا‌ه‌ی. میژوونوسان له‌سه‌ر ئه‌وه یه‌کده‌نگن که (ئیبنو ته‌یمیه) به‌ ژيانیکی پاك و پارێزکار پێگه‌یشتووه و، خۆی له‌سه‌ر که‌م خۆری و گوی نه‌دان به‌ جل و به‌رگ، و چاکه‌کاری له‌گه‌ڵ دایک و باوکیدا پاهیناوه. زۆر هه‌زی له‌ زانست کردووه، بیزار نه‌بووه له‌ خۆیندنه‌وه، زمانیکی پاراوی هه‌بوو، گه‌لی بیر تیزبوو، هه‌روه‌ها که‌م وینه‌ بوو له‌ زوو له‌به‌رکردنی ده‌ق و نوسراوه‌کاندا.

ئیمامی (زه‌ه‌بی) ده‌لێت: (ئیبنو ته‌یمیه) له‌ ته‌سه‌ووف و پاکی و دینداری و خوا په‌ره‌ستیدا گه‌وره‌ بووه. هه‌ر له‌ منداڵیه‌وه ئاماده‌ی کوپ و کۆبوونه‌وه‌کان ده‌بوو، له‌ته‌مه‌نی (١٩) ساڵیدا بووه که فه‌تواى داوه، له‌

کاته وه تیکه لی نوسین و زانست کۆکردنه وه بوو، کاتیك باوکی مرد، له
داوی ئه و به ئهرکی باوکی هه لسا، که نه وکات ته مه نی (۲۱) سال بوو. به و
پێیه ناوی ده رکرد و ناوبانگی بڵاو بوویه وه. ئه و ته مه نی ته نها (۷) سال
بووه که هه موو قورئانی پیرۆزی له بهر کردووه، له کاتی نوسینی فتوا و
بیروبووچوونه کانی به ئاسانی ئایه ته کانی قورئانی پیرۆزی ده کرد به به لگه
بۆ قسه کانی.

ده لێن: کاتیك که منداڵ بووه ، باوکی ویستویه تی بۆ سه یران بچنه
ده ره وه، به لام ئه و، داوی له باوکی کرد که له گه لیان نه یه ته ده ره وه،
ئه ویش پازی بوو، ئه وان چون بۆ یال و ده شت و ئه میش له ماله وه
مایه وه، ئیواره که باوکی هاته وه لی پرسی: پۆله ! براکانت چه زیان ده کرد
بهاتبای، بۆچ نه هاتی؟

ئه ویش گوتی: ئه و پۆ له مال ئه م کتێبه م هه موو له بهر کرد! باوکی
سه رسام بوو، کاتیك کتێبه که ی لی پرسیه وه، بۆی ده رکه وت که کتێبه که ی
هه موو له بهر کردووه! بۆی ناوچاوی ماچ کرد و پتی گوت: با ئه مه
نه یێنیه ک بیته له مابه ینی من و تۆدا، به که سی مه لی، نه خاسمه ببیت به
چاوه وه.

خۆیشی ده‌لێت: بۆ هەر بابەتێک که به بیرم دا دێت، و بۆم چاره‌سه‌ر
ناکړیت، هه‌زار جار یان که‌متر (استغفر الله) ده‌که‌م، تا خوای گه‌وره
به‌به‌ره‌که‌تی ئه‌م زیکره‌ موباره‌که‌ سیفه‌م گوشاد ده‌کات.

(ابن رجب) ده‌لێت: گرینگی زۆری به‌ هه‌دیس داوه‌ و، چه‌ند جار گوێی
بۆ (موسنه‌دی ئیمامی ئه‌حه‌مه‌دی) و، شه‌ش کتێبه‌که‌ی دیکه‌ی هه‌دیس:
(بوخاری، موسلیم، ترمزی، ئه‌بوو داوود و ئیبنو ماجه‌) گرتووه‌. سه‌ره‌پای
(معجم الطبرانی الکبیر) و چه‌ندین کتێبی دیکه‌یش. خۆیشی ده‌یخوینده‌وه‌،
هه‌ر له‌ مندالییه‌وه‌ ده‌ستی به‌ خویندنه‌وه‌ی زانسته‌کان کردووه‌. زانستی
(فیقه) و (ئوسولی فیقه) ی لای باوکی و (شمس الدین بن ابی عمر) و (زین
الدین بن المنجا) خویندووه‌. ماوه‌یه‌کی‌ش بنچینه‌کانی زمانی عه‌ره‌بی له‌ لای
(سلیمان بن عبد القوی) خویندووه‌. پاشان کتێبی (سیویه‌) ی خویندووه‌.
نواتر خه‌ریکی ته‌فسیری قورئان کردووه‌، له‌ بواره‌کانی (اصول فرائض و
حساب و جبر) ده‌ستیکی بالای هه‌بووه‌، له‌ گه‌ڵ زانستی که‌لام و فه‌لسه‌فه‌.
(ابن عبدالهادی) ده‌لێت: ئه‌و مامۆستایانه‌ی که‌ گوێی بۆ لی گرتوون، له‌
نوسه‌د زانا زیاترن.

ئیمامی (ذهبی)ش، ده‌لێت: ئه‌و زۆر له‌وه‌ مه‌زنتره‌ که‌ وته‌کانم وه‌سفی
بکات، یان قه‌له‌مه‌که‌م له‌ باسی ئه‌و بنوسی‌ت، چونکه‌ زیان و هاتووچوو

به‌لّاو نارپه‌حه‌تیه‌کان، که‌تووشی بوون، ده‌شی دوو کتیب داگیر بکن.
 (ئیبنو ته‌یمیه) له‌ته‌مه‌نی (۱۷) سالی‌دا شایسته‌ی دهرس گوته‌وه بوو،
 له‌ته‌مه‌نی (۱۸) سالی‌دا بووه که‌فه‌توای داوه. ئیمامی (ابن کثیر) له‌کتیبی
 (البداية والنهاية) دا ده‌لّیت: (احمد بن نعمة المقدسي) یه‌کێک بووه له‌و
 زانایانه‌ی مۆله‌تیان داوه به‌ (ئیبنو ته‌یمیه) بۆ فتوادان، و شانازی به‌وه‌وه
 ده‌کرد که‌ئو مۆله‌تی داوه به‌ (ئیبنو ته‌یمیه) بۆ فتوادان. دوا‌ی ماوه‌یه‌کی
 که‌م به‌سه‌ر ئه‌م مۆله‌ته‌دا (شهاب الدین) ی باوکی له‌ سالی (۶۸۲) ی کۆچی
 وه‌فاتی کرد، که‌ته‌مه‌نی (ئیبنو ته‌یمیه) (۲۱) سال بوو.

خه‌لکی به‌ کۆچکردنی موفتی شاره‌که‌یان زۆر دل‌گران بوون، به‌لام هه‌ر
 زوو (ئیبنو ته‌یمیه) ی کۆپی ئه‌و که‌لینه‌ی پڕ کرده‌وه و، جیی باوکی
 گرته‌وه. یه‌که‌م دهرسی (ئیبنو ته‌یمیه) دوا‌ی مردنی باوکی سالی (۶۸۳)
 بوو، که‌له‌و دهرسه‌دا زانایانی که‌وره‌ی دیمه‌شق ئاماده‌ بوون. که‌ تیکرا به‌
 دهرسیکی به‌ سود له‌قه‌له‌میان دا، و زۆر سوپاسیان کرد که‌ به‌و ته‌مه‌نه
 که‌مه‌وه ئه‌و خزمه‌ته‌ که‌وره‌یه‌ ده‌کات. که‌ دهرسیکی گرنگی له‌سه‌ر (بسم
 الله الرحمن الرحيم) پیشکه‌ش کرد، که‌له‌ نیو‌خه‌لکیدا ده‌نگی دایه‌وه.

دوای ئەوه (ئیبنو تەیمییه) لە مزگەوتی (ئەمەویی) لە دیمەشق، دوای
نوێژی جومعه لەسەر کورسیهك كه‌بۆی ئاماده کرابوو، داده‌نیشت و
تەفسیری قورئانی پێرۆزی دەکرد.

شیوازی دەرس گوته‌وه‌ی:

(الحافظ البزار) ده‌لێت: ئەو پێش دەرس گوته‌وه‌ هه‌یچ ئاماده‌کارییه‌کی
نه‌ده‌کرد، داده‌نیشت و _چاوه‌کانی لێك ده‌نا_ هه‌مد و سوپاسی خوای
ده‌کرد و، به‌ جوانترین شیواز سه‌له‌واتی له‌سەر پێغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه
وسلم) ئینجا ده‌چوه‌ نێو ده‌رسه‌که‌وه‌، به‌لگه‌کانی به‌ ئایه‌ت و هه‌دیس و
قسه‌ی زانایان ده‌هێنایه‌وه‌، ئە‌گه‌ر په‌خه‌شی له‌ شتیك بگرتایه‌، به‌به‌لگه‌وه‌
پوونی ده‌کرده‌وه‌ و، هه‌ندێك جاریش شاهیدی به‌ شیعی عه‌ره‌بی
ده‌هێنایه‌وه‌. هه‌ر که‌سیك ده‌بیینی و گوئی بۆ ده‌رسه‌کانی ده‌گرت، به‌ قسه‌
و هه‌لسوکه‌وت و په‌نگ و دیمه‌نی سه‌رسام ده‌ما.

کاتیك له‌ده‌رسه‌که‌ ته‌واوو ده‌بوو، چاوه‌کانی ده‌کردنه‌وه‌ و، به‌پویه‌کی
جوان و گه‌شه‌وه‌ پووی ده‌کرده‌ خه‌لکه‌که‌ وه‌ك ئە‌وه‌ی ئە‌وکات پێیان
گه‌یشتبێت. جار جار عوزریشی ده‌هێنایه‌وه‌ بۆ هه‌ر که‌مو کورپیه‌ك.
ده‌توانین سیفه‌تی وانه‌کانی له‌م شه‌ش خاله‌دا کورت بکه‌ینه‌وه‌:

یه کهم: زمان پاراوی، دل گه وره یی و به هیزی، بی گرییی له قسه کردندا، له گه ل هه بوونی دهنگیکی بهرز و زو لال.

دوو ههم: قسه و وشه کانی پیک و پهوان بوون، قسه ی مه جلیسه کانی و کتیه کانی پر بوون له زانست و زانیاری به شیوه یه ک که (الاف شهری) ده لیت: قه ل م و زمانی له یه ک نیژیک بوون.

سییه م: زۆر به گه وره دانانی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) و هه بوونی خوشه ویستیه کی زۆر بۆی.

چواره م: بیریکی تیژی زیندوو، زیره کیه کی بی وینه، که مایه ی هه بوونی توانایه کی زۆر بوو، بۆ ئاماده کردنی ئەو ئایه تانه ی بۆ هه ر مه سه له یه ک پیویستی پیی هه بوون، و ئاماده کردنی ده قی حه دیسه کان و به کاره یێنانیان له شوینی خویاندا، وه ک له پیش چاوانی بن و بوون.

پینجه م: هه بوونی سام و هه یه تیکی زۆر له لای خه لکی و، کاریگه ری ئەو سام و هه یه ته له سه ر گوێگره کانی که بووه هۆی سه رسام بوونی خه لکی پیی.

شه شه م: زیندوویه تی مه جلیسه کانی و کاریگه ریان له سه ر خه لکی، چونکه ده رسه کانی زۆر په یوه ندیان به پوداوو پیشهات و گیروو گرفته کانی ژیا نی پۆژانه ی خه لکی وه هه بوو، ئەو سیفه تانه و هاوشیوه ی وایان کرد که

(ئىبنو تەيمىيە) بېيتتە كەسايەتچىكى خۆشەويست و نىزىك لە ئاۋات و
ئازارەكانى خەلكى.

(ئىبنو تەيمىيە) دەلىت: جارى ۋا ھەبوۋە بۇ تىگەيشتىنى تەۋاۋ لە
ئايەتتە سەد تەفسىر سەير كىردۈۋە، دۋايى لە خوا دەپارامەۋە لە ۋ بارەۋە
تېم بگەيەنيت، دەموت: ئەى فىركارى (ئادەم و ئىبراھىم) فىرم بگە، نۇر
جاران دەچۈۋە مزگەۋتە دوۋرەكان و خۆلم بە دەموۋ چاۋى خۇمدا دەكر
ۋ لە خوا دەپارامەۋە، دەمگوت: ئەى فىركارى ئىبراھىم تېمبگەيىنە.

قوتابىھەكانى:

(ئىبنو تەيمىيە) نەۋەيەكى زاناي ئەۋتۈى پى گەياند، لەگەل ئەۋدا
بەشدار بوون لە پوداۋەكانى ئەۋ سەردەمەدا، ئەۋەى توۋشى خۋى دەھات
لە خۋشى و ناخۋشى لە پوداۋەكانى جەنگ لەگەل (تەتار)
ۋ، فەرمان بە چاكە و پىگىر لە خراپە... قاد. بەھمان شىۋە
ئەمانىش توۋشى بەندىخانە ۋ ئازار ھاتن. (محمد ابو زھرە) لەم بارەيەۋە
دەلىت: ھاتن و چوۋنى (ئىبنو تەيمىيە) لە نىۋان (مصر) و (شام) ۋ لە
(مصر) یش، لە نىۋان (قاھىرە) ۋ (ئەسكەندەرىيە) ۋ بەردەۋام بوۋنى لەسەر
دەرس گوتنەۋە ۋ وتار ۋ مەشت ۋ مېرى لەگەل كەسانى دىكەدا، ھۆكار بوون

که قوتابییه‌کانی نه‌وه‌نده زۆر بن. قوتابی له (مصر) و (شام) هه‌بوون، که قوتابییه‌کانی (مصر) زۆربه‌یان له (قاھیره) و (ئه‌سکه‌نده‌رییه) بوون.

شیوازی وانه و قوتابییه‌کانی:

وانه و قوتابییه‌کانی (ئیبنو ته‌یمییه) دوو جۆر بوون:

یه‌که‌م: ده‌رسه گشتیه‌کان: بریتی بوو له‌و ده‌رسه گشتیانه‌ی له مزگه‌وتی گه‌وره‌دا پیشکەشی خه‌لکی ده‌کرد و ئامۆژگاری ده‌کردن.

دووه‌م: ده‌رسه تاییه‌تیه‌کان: ئه‌مانیش بریتی بوون له‌و قوتابییه تاییه‌ته‌کانی، که‌ده‌بوونه میراتگری بیرو و بۆچوونه‌کانی، هه‌موو بیر و هه‌رز و به‌رنامه‌ی پێ‌پا ده‌گه‌یاندن. ئه‌م قوتابیانه ئه‌وانه بوون که‌له‌ دوا‌ی خۆی پارێزگاریان له‌ پاشماوه‌ی فکری و زانستی و که‌له‌پوری ئه‌و ده‌کرد.

له‌به‌ناوبانگترین قوتابییه‌کانی:

یه‌که‌م: شه‌رعزانی حه‌نبه‌لی، موخته‌هیدی موته‌لق، توێژه‌ره‌وه‌ی قورئان، نه‌حوو زان، شاره‌زا له‌ ئوسول، (ابن قیم الجوزیه) که (ابن حجر العسقلانی) ده‌لێت: ئه‌گەر (ئیبنو ته‌یمییه) هه‌یج شوێنه‌واریکی باشی نه‌بێت، بێجگه‌ له‌ قوتابییه ناوداره‌که‌ی (ابن قیم الجوزیه) ئه‌وه، ئه‌وپه‌ری مانای

گه‌وره‌یی و به‌رزی پله‌و پایه‌ی (ئیبینو ته‌یمیه) ده‌گه‌یه‌نیت. چه‌ندان کتیبی به‌ سوودی هه‌یه که مسولمانان سوودی لیّ ده‌بینن، له‌سالی (۷۵۱) کۆچی، کۆچی دوا‌یی کردووه (خوا لیّی خوش بیّت).

دووه‌م: زانا و پیشه‌وا، قورئان له‌به‌ر، میژوونووسی گه‌وره، په‌خنه‌گر له‌ فهرمووده ناسی و شاره‌زا له (جرح و تعدیل) ئیمامی (ذهبی) دیمه‌شقی، خاوه‌نی کتیبی (تاریخ الاسلام) و (سیر اعلام النبلاء) و (میزان الاعتدال) و چه‌ندانی دیکه، له‌سالی (۷۴۸) کۆچی دوا‌یی کردووه (خوا لیّی خوش بیّت).

سیه‌م: پیشه‌وای قورئان له‌به‌ر، شه‌رعزان و میژوو نووس و تو‌یژه‌ره‌وه‌ی قورئان، زانای گه‌وره (ابن کثیر) دیمه‌شقی، شافیعی، خاوه‌نی ته‌فسیری (القران العظیم) و (البداية و النهایة) له‌ میژوودا، له‌سالی (۷۷۴) کۆچی، کۆچی دوا‌یی کردووه (خوا لیّی خوش بیّت).

چه ند ههلسوو كهوتیكى:

(ابن القيم) دهلیت: گویم لی بوو دهیوت: له دنیا دا بههشتیك مهیه -
بههشتی ئیمان به خواو بهوهی پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) هیئاویهتی
- هر كه سیك نه چیتته ناوی، ناچیتته بههشتی ئه و دنیا. جاریکی دیکه یان
پیی وتم: دوژمنانم چیم لی دهكه ن؟ من بههشت و باخ و بیستانیک له
سنگمدایه، بۆ هر جیهك برۆم ئه و بههشته لیم جیا نابیتته وه، به ند كردنم
خه لوه ته، كوژرانم شه هاده ته، دهركرانم گهشت و گوزاره !.

جاریکیان له ژووری به ندینخانه ی قه لعا دا دهیوت: ئه گه ر بری ئه و قه لایه
زیر ببه خشم، ئه و چا كه یه م پی نادریته وه كه به هو ی به ندكرانم تووشی بووم
له لایه ن كه سانیكه وه. هه روه ها له كاتی زیندانیدا له سه جده كانیدا دهیوت:
(اللهم اعني على ذكرك وشكرك وحسن عبادتك). جاریکی دیکه یان پیی
وتم: به ندكراو ئه و كه سه یه كه دلی به ند كرابیت له په روه ردگاری خو ی،
دیلكراو ئه و كه سه یه كه هه واو نه فسی دیلی كرد بیت.

كاتیک بردیان زیندانی (قه لعه) و چوه ژووره وه، ته ماشای ژووره كه ی
كرد و وتی: (الحديد ١٢) واته: شووره یه ك ده كیشریت له به ینیاندا -
مسولمانان و مونا فیقان - كه ده رگایه کی مهیه دیوی ژووره وه په حمه ته و
دیوی لای ده رییش عه زابه. له دریژه ی قسه كانیدا (ابن القيم) دهلیت: ئیمه

ئەگەر ناخۆشىەك يان ترس پەوى تى دەكردين و تىنى بۇ دەهتەين، يان
گومانىكمان بۇ دۆوست دەبوو زەويمان لى دەهاتەوہ يەك، دەچوينە لای و
هەر كە دەمانبىنى و گويمان لە قسەكانى دەبوو، هەموو دلتەنگى و
نارەحەتەكمان لە لا دەپۆيشت، و دەبوو بە دلخۆشى و هیز و ئارامى.

وہ گويم لى بوو دەيگوت: يادى خوا بۇ دل وەك ئاو وایە بۇ ماسى،
حالى ماسى چلۆن دەبيت ئەگەر لە ئاو دابېرېت؟!

هەروەها دەفەرمویت: گەردنى هەموو مسولمانىكم ئازاد کردووه كە
ئازارى داوم.

وہ هیچ كات داواى پلەو پایەى نەکردووه، گەلى زاهید بووه، شتىكى
كەم نەبيت لە مالى دنيا نەيبووه، ئەگەر كەسيك ويستبىتى شتىكى بداتى،
وهرى نەگرتووه.

دەلەين: جاريك سولتان (ناصر محمدى كورى قلاوون) پى وى:
بيستوومه كە خەلكى بە قسەت دەكەن، و دەتەويت گەورەيى و دەستەلات
و دەدەست بەيىت، ئەويش لەو لەمدا بە دەنگىكى بەرز كە خەلكى تىكرا
گوپيان لى بوو وى: (من وا دەكەم؟! سوپند بى هەموو دەستەلاتى توو
مەغول، لە لای من دوو فلس ناھيىت!). (ئىبنو تەيمىيە) هەژارى
هەلبۇاردبوو، تەنەت خۆى لە هەندىك لە (موباح)ەكانيش گرتبوويەو.

(ابن القيم) دەلئیت: جارئکیان دوای نوئیژی بهیان دانیشیت ههتا نیوه پۆ،
خهریکی زیکر بوو، کاتیك تهواو بوو، وتی: ئهوه خواردنی نیوه پۆی منه،
ئهگر ئهوه خواردنه م نه بیئت، هیژیشم نیه.

(البزار) دەلئیت: ئهوه هرکاتیك نوئیژی داده بهست، له ههیبهت و کاریگری
ئهو (الله اکبر) هی دهیکرد، دلّه کان پاده چله کین، که له نوئیژی فهزدا باسی
لیوه دهکریئت، له ته حیاتی به که مدا که م ده مایه وه.

له جل و بهرگدا مام ناوهندی بوو، جل و بهرگی جوان و گرانبه های
له بهر نه دهکرد، به شیوه ییک له خه لکی دیکه ی جیا بکاته وه، به لکو
پوشاکی وه کوو زۆربه ی خه لکی دیکه بووه، پابه ند نه بووه به یه ک جۆر
پوشاکه وه، که هیچ جۆری دیکه له بهر نه کات، به لکو ئه وه ی که هه بیوو
له بهری دهکرد. له خواردندا گوئی نه ده دایه، ئه وه ی حازر بوایه ت
ده بخوارد، به هیژی ئیمان له پوخساریدا دیار بوو، به جل و بهرگ و هه ستان
و دانیشتن و پۆیشتندا خۆی پرا نه ده نواند، ئه گر بجوایه ت بۆ لای که سیك
پیشتر خۆی بۆ ئاماده نه ده کرد، به کیکیش بۆ لای ئه م بهاتایه هه ر به هه مان
جۆر.

لیب ووردەیی:

(ابن القيم الجوزی) دەلێت: ھەرگیز نەمدیوێ دوعا لە ھیچ یەکێک لە نەیارەکانی بکات، تەنانهت دوعاشی بۆ کردوون، پۆشێکیان چووم مزگینێ مردنی یەکێک لە دوژمنەکانیم پێدا، کە زۆرتەین دوژمنایەتی دەکرد، ئەویش سەرزنەشتی کردم و پێی ناخۆش بوو، وتی: (انا لله وانا اليه راجعون) دوايی یەكسەر ھەلسا و چوو بۆ مائی مردووێ کە و سەرەخۆشی لێ کردن و دلی دانەوێ، پێی وتن: من بۆ ئێوێ لە جیێ ئێو، ھەر ئیشیکتان ھەبێت و ھەر پێوستیەکتان ھەبێت من ئامادەم یارمەتیتان بدەم.

ھەر وەھا کە (صدر الدین ابن المرحل) کۆچی دوايی کرد، کە یەکێک بووێ لە سەر سەختترین نەیارەکانی، (ابن العماد) دەلێت: کە ھەوایی مردنی (ابن المرحل) بە (ئیبنو تەیمیە) گەشت، وتی: خوای گەورە دڵتەنگی و دڵدانەوێ مسوڵمانان بۆتۆ ئێی (صدر الدین) بە خێر بگێڕیت.

(ابن مخلوق) یش دەلێت: کە سێکی وەکوو ئێومان نەدیوێ، ئێمە خەلکیمان لە دژی ئێو ھان دەدا و دژایەتیمان دەکرد، کە تواناشمان بە سەریدا نەبوو، بەلام ئێو کە توانای بە سەرماندا ھەبوو، - لەبری تۆلە سەندنەوێ - چاپۆشی لێ دەکردین و بەرگریشی لێ دەکردین.

جورئەت و ئازايەتى:

ئىمامى (ذەبى) دەلىت: ئۆد ھەقكوبو، ئۆد نەھى لە خراپە دەکرد لە پېتتاو خودا گوئى نە دەدايە لۆمەى ھىچ لۆمەكارىك، ئەو ھەتتا جارىك لەكاتى نەفى كردنىدا، يەككە پىي گوت: (گەورەم ئەم ھالەتە شوئىنى سەبرگرتنە) ئەوئىش پىي گوت: (نەخىر بەلگە شوئىن و كاتى ھەمد و سوپاس كردنى خوايە، سوئند بە خوا خوشى و شادىك ھاتوو ھەتتا دڵمەو، ئەگەر دابەشېكرىت بەسەر خەلكى (شام و مىصر) دا لىيان زىاد دەبىت).

ئەو بەسەرھاتەى كە (سولتان ناصر محمد قلاون) پىي وتوو كە خەلك بە قسەى دەكات و دەپھەوئ دەسەلات بگريئە دەست، ئەوئىش بى پرس و بە توندى بەرپەرچى داو ھەتتە و، پىي دەلىت: سوئند بەخوا موك و دەسەلاتى تۆ و مەغول لەلای من دوو فلس ناھىئىت، دوايى سولتان بە زەردەخەنەو و بەوپەرى پىز پىي دەلىت: سوئند بەخوا تۆ پاستگوت و ئەو ھى دژى تۆ ھانم دەدات درۆزە.

ئەو بەسەرھاتە ئەوپەرى ئازايەتى ئەم زانا كوردە دەگەيەئىت، كە بى باكانە ئەو ھى بەپاستى زانى بىت بە سولتان و ھەر كەسى دىكەى وتوو، لەبەر خاترى خوا پاستىھەكانى نەشاردوو ھەتتە و شەرمى لە كەس نەكردوو.

ئىنصاف:

خۆى دەلئىت: خۆى گەورە فەرمانى پىۋى كىردووين تەنھا حق بلىين
دروست نىيە ئەگەر جۈلەكەيەك يان نەصرانىيەك شىتېكى گوت و حق بور
وهرى نەگىن، بەلكو تا حقەكەي لىۋ وەرەنەگىن ناپاستىيەكەشى
وەلانىيەن.

نمۇنەيەك باس دەكەين لە ئىنصافى (ئىبنو تەيمىيە) مەدح و پىزانىنى
سەركرەدى گەورەى كورد (صەلاحەدىنى ئەيۈبى) كە رىيازى تەصەۋۋى
بوۋە و عەقىدەى ئەشعەرى بوۋە، (ئىبنو تەيمىيە) لە باسى ئەم سەركرە
گەورەيەدا دەلئىت: (كاتىك بىدعە لە مىصر پەرەى سەند چەند
سەركرەيەكى سوننى مىصرىيان فەتح كورد، وەك (صەلاحەدىنى ئەيۈبى)،
كە دەنگى سوننە پىچەۋانەى شىعەى پافزى دەرگەوت و سەرگەوت، ئىنجا
زانست و سوننەت تىيدا گەشەى كورد. ئەو ھەموو صۇفىيەكانى لە يەك
ئاستدا دادەنەنا، بەلكو جىاۋازى دەخستە نىۋانىانەۋە، تەصەۋۋى
سوننەتى و پەسەنى لەلا دروست و پىۋى تەۋاۋ بوۋە، تەصەۋۋى بىدعەشى
پەت كىردوۋەتەۋە، ھەروەھا بە ئىنصافەۋە باسى زانائى گەورە و نوپكار
مجدد سەدەى پىنچەم (ئىمامى ئەبو حامىدى غەزالى) دەكات و بە زاناۋ
زاھىد و زىرەك و شارەزا ۋە صفى دەكات.

چېرۆكىكى جەنگ لەگەل تەتار:

لەسەرەتاي پەمەزانی سالی (۷۰۲) ی کۆچی لە جەنگی (مرج صفر) دژی
(تەتار) لەگەل سولتاندا گەشتە (شقوب) لەگەل دوزمن دا
پووبەپووبوونەو، (ئیبنو تەیمییه) سولتانی لەسەر جەنگ ھاندەدا، وە
مزگینى سەرکەوتنى دەدا و سویندی سەرکەوتنى دەخوارد، ئەمیرەکان
پێیان دەگوت بۆ: (إِنْ شَاءَ اللَّهُ) ئەویش دەیگوت: (إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَحْقِيقًا وَلَا
تَعْلِيقًا) لەو جەنگەدا (ئیبنو تەیمییه) فتوای دا کە موسلمانان بەپۆژوو نەبن
و خۆیشی بەپۆژوو نەبوو، خۆی بەسەر سەربازان و بەرپرسەکاندا دەگەراو
شتیکى بەدەستەو، دەبوو دەخوارد، خەلکەکش بەقسەیان کردوو بەپۆژوو
نەبوون.

ئەو فەرموودەیی بۆ بەلگە دەھێناوە کە پێغمبەر (صلی اللہ علیہ
وسلم) لە فەتھى مەككەدا فەرمانی بە ھاوێلانێ کرد بەپۆژوو نەبن، یەكێك
لە سەرکردە شامی یەكان دەلیت: (ئیبنو تەیمییه) پێی گوتم: چ شوینێك
خەتەرە و لە مردن نزیکە، لەوئ دامبێ، منیش بردم بۆ شوینێك لەبەرامبەر
دوزمن دامنا، ئەوان پۆل پۆل دەهاتن و پێ چەك بوون، تەپوتۆزیان بەری
ئاسمانی گرتبوو، چووم بۆلای و گوتم: گەورەم ئیتر ئێرە زۆر خەتەرە و
هیچ نابینن لەبەر تەپوتۆز دەلی: پێی گوتم: ئەوەی دەتەوێ بیکە، چاوی

نوقاند تا سهره نجام خوا یارمه تی نارد و سهرکه وتنی پی به خشین و ته تار به زان و پرویان کرده شاخیکی بچووک. له ویوه گریسانه وه و کاته که ی ئیواره بوو. خویان له هیژشی موسلمانان ده پراست له و کاته دا (ئیبنو تهیمییه) و براکهیم بینی به هه موو هیژی خویان بانگیان ده کرد و موسلمانانیاں له سهر جهنگ و چۆل نه کردنی مهیدان هانده دا، پیی وت: که وره مزگینیت لی بیت خوی گه وره سهری خستین و یارمه تی داین، نه و ته تارانهش خویان له سهر نه و شاخه په نا داوه،: (إن شاء الله) سبهینی هه موویان ده گرین و نایانهیلین، نه ویش سوپاسی خوی کرد و دوعای بو منیش کرد و که دواتر پیت و بهره که تی نه و دوعایه بهرده وام بوو.

فراسه تی:

(ابن القيم) ده لیت: جاریکیان سالی (٦٩٩) کۆچی بوو، ئاگاداری کردین که ته تار پووده کاته دیمه شق، وه شهر و خراپه له پووی سامانه وه پووده دات، نوای سی سال سوپای ته تار بهره و شام به پی ده که ویت، خه لک و سهر کرده کان هان ده دات که ته تار ده شک و سویندیشی له سهر خواردوه. دواتریش هه روا ده رچوو.

جاشنگير ناحهزى (ئىبنو تەيمىيە) دەسلەتلى وەرگرت و ھاۋەلانى ھاتن
 و ئەو ھاۋەلەيان پىدا و ۋوتيان ئەم جارە جاشنگير دەربارەى تۆگەشت
 ئاۋات و مەرامى خۆى بەلام ئەو سەجدەيەكى درىژى بۆ خوا برد، كاتىك
 پەرسىيە ھۆكەرى سەجدەيان لىكرد، لە ۋەلامدا ۋتى: ئەو سەرەتاي
 زەلىلى يەتى و نەمانى عىززەتى يەتى، ۋە دەسلەتلى لەبەين چوون نەزىك
 بۆتەۋە، زۆرى نەبرد قسەكەى ۋەك خۆى ھاتە دى.

إبن القيم دهلّيت: گويم له (ئىبنو تەيمىيە) بوو دەيگوت: من و ھەندىك
 لە ھاۋەلانىم لە سەردەمى تەتارەكاندا بەلاى خەلكىكى ئەواندا تىپەپەين كە
 شەرابيان دەخواردەۋە، ئەۋەى لەگەلمدا بوو ويستى نەھىللى ئەو كارە
 خراپە بكەن، منيش پىم ۋت: خوا ئارەقى بۆيە حەرام كرەۋە چونكە لە
 يادى خوا و نوپژ بى ئاگايان دەكات، بەلام ئەوانە ئارەق خواردنەۋەكەيان
 لە كوشتنى خەلك و بردنى مال و بەدىل گرتنى خەلك بى ئاگايان دەكات،
 لىيان گەپپن با بخۆنەۋە.

ئازاردانى:

(ئىبنو تەيمىيە) زۆرچار تووشى ئازاردان ھاتوۋە، جارىكىيان
ناھەزەكانى خەلگيان لى ھانداۋە بۆ لىدانى و دزايەتى كردنى، ئەۋەبوو
لەلايەن خەلگى شەقاۋەى گەرەكى حوسەينىيەى قاھىرە ھىرش كراۋەتە
سەرى و ئازار دراۋە، دۋاى ئەۋەى كۆمەللىك لە خوشەويستانى كۆبوۋنەتەۋە
بۆ تۆلە سەندەۋەى بەلام ئەۋ نەيھىشت تۆلە بىكەنەۋە و پىيى ووتن:
حەقەكەيان ھى منە، يان ھى ئىۋەيە، يان ھى خوايە، ئەگەر ھى من بىت
ئەۋا گەردىيان ئازاد بىت، ئەگەر ھى خۆتان بىت ئەۋە گويم بۆ ناگرن و
كەيفى خۆتانە، ئەگەر ھى خەقەكە ھى خوا بى، ئەۋا خۆى حەقەكەى خۆى
ۋەردەگىتەۋە.

(محمد أبو زهرة) دەللىت: لەكۆن و نويدا ھەر كەسىك لە ھەندىك شتدا لە
خەلگى دىكە باشتەر بوويىت و چەند ھەلسوكەوتىكى ھەبن، زياد لە خەلگى
و ھاويىنانى ئەۋە لە زاتى خۆيدا كەسىكى گەرەيە، بۆيە لە ھەموو لاۋە
چاۋى تى دەبېن، سەرەنجام دۆست و دلسۆزى دەبن و دورمىنىشى دەبن،
كە بە دۋاى ھەلە و كەم و كۆپىيەكانى دا دەگەرپىن.

بەۋشئەۋە (ئىبنو تەيمىيە) لە زاتى خۆيدا كەسىكى ناۋازە و گەرە
بوۋە، خاۋەنى چەند سىفەتلىك بوۋە، كە لە ھاويىنەكانى سەردەمى خۆيدا

نه‌بووه، كه ئه‌وانه بوونه مايه‌ی نه‌وه‌ی لای خه‌لكێك به‌ گه‌وره و پێژه‌وه
سه‌یر بكریت و خه‌لكێكیش به‌ نزم ته‌ماشای بكات،

(ئیبنو ته‌یمیه) له نووسین و كه‌ره‌سته‌ی نووسین دوورخرايه‌وه، بۆیه له
سجن به‌زۆری خۆی سه‌رقالی قورئان خویندنه‌وه ده‌کرد، له‌ و ماوه‌یه‌ی له
قه‌لعه‌دا سجن بوو، هه‌شتا خه‌تمی قورئانی کرد، له‌ کۆتا خه‌تمی دا گه‌یشته
سوره‌تی (قمر) ئایه‌تی ﴿إِنَّ الْتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَنَهْرٍ ﴿٥٠﴾ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ
عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥١﴾﴾ القمر،

كه‌ وه‌فاتی کرد یه‌كسه‌ر پێش ناشتنی ئه‌و خه‌تمه‌شی له‌سه‌ر ته‌واو‌کرا،
هه‌ر پۆژێك سی جوژنی ده‌خویند، له‌ ده‌ پۆژان خه‌تمێکی ته‌واو ده‌کرد.

وته‌ی زانایان له‌سه‌ر (ئیبنو ته‌یمیه):

(زانای پایه‌به‌رز (ابن الدقیق العید) (٧٠٢) ی هجری کۆچی دوا‌یی
کردوه، ده‌لێت: (کاتێك له‌گه‌ڵ (ئیبنو ته‌یمیه) دانیشتم پیاویکم دی
زانسته‌کان هه‌مووی له‌به‌رچاویدا بوو، نه‌وه‌ی ده‌یویست لێی وه‌رده‌گرت و
نه‌وه‌ی نه‌یده‌ویست وازی لی ده‌هێنا.

زانای شهرع زان (زین الدین علی المالکی) (۷۱۶) ی هیجری کوچی دواپی
کردوو. هرچه نده ناحهزی بووه به لام مه دخی کردوو، به تاییه تی له پرووی
سنگفراوانی و لیبوردی یه وه.

پیشه وای سهرکه وتوو (محمد بن علی الزملکانی الشافعی) (۷۲۷) ی هیجری
کوچی دواپی کردوو. ده لیت: نه گهر که سیك پرسپاری له زانستیک لی
بکردایه، به شیوه یه که وه لای ده دایه وه که وا گومان ده برا که جگه له و
شته هیچی دیکه نازانیت، وه زانایان له گه لی داده نیشتن له باره ی
مه زه به کانی خویانه وه سودیان له و ده بینی.

نوسینه کانی:

(ئینو تهیمیه) ده ستیکی بالای هه بووه له نوسینی کتیب و دارپشتی
جوان و پیکوپیک کردن و دابه شکردن و پروونکردنه وه دا، نه و شیوای
زانستی و مهنتیقی به کار هیئاوه بۆ قه ناعت پی کردنی به رامبه ره کانی،
سهره پای پرونی نوسینه کانی شیوای هه مه لایه نه ی له یه که مه سه له دا
هه روه ها هیئاوه ی قسه ی پیشه وایان، که نه مه ش هیز و په سه نایه تی
ده به خشیت کتیبه کانی، سهره پای پیکوپیک و شه و ماناکان و زقدی
زانست و زانیاری نوسراوه کان، که نه و سیفه ته جگه له نوسراوه کانی له

کۆرپ و مه جلیس و دهرسه کانیش ههستی پێ دهکرا، کهسی به کهم سهیر نهکردوه و چاکهی ههموو خهڵکی بینویه سودی له نوسینهکانیشی وهگرتهون و ئاماژهی به کهسه کهش داوه که نووسیویهتی، نهقل کردنی به دهق و ئهمانهتهوه، ئهگهر خویندکاری راستی خۆی ماندوو بهکلا بکاتهوه سور بیت لهسهه خویندنهوه و بهدهست هینانی زانیاری و بچیتته بنج و بنهوانی نوسراوهکانی ئهوه بێگومان به دوپ و گهوههری گرانبهههوه دهگهڕیتتهوه.

(الحافظ ابن رجب) دهلّیت: (ئیبنو تهیمیه) دهستی کردوه به کۆکردنهوهی زانیاریهکان و کتیب نووسین، له کاتیکدا که تهمهنی له بیست سال کهمتر بووه، تا تهمهنی شهست و ههوت سالی کهواته نزیکي نیو سهده خهریکی نووسین و دانانی کتیب بووه، که ئهوه هۆی زۆری کتیب و نوسراوهکانیهتی.

ژمارهی کتیبهکانی:

(الحافظ البزار) دهلّیت: کتیب و دانراوهکانی لهوه زیاترن من بتوانم سههژمێریان بکهه.

(ابن عبدالهادی) ده‌لێت: (ئێبنو ته‌یمییه) چه‌ندان نوسراو و فتوا و
نامه‌ی هه‌ن که سوودیان لێ ده‌بینرێت و نۆرن، وه نۆربه‌شی له
به‌ندینه‌خانه‌دا نووسیون.

(ابن القيم) له (أسماء مؤلفات) هه‌که‌یدا ناوی (۳۳۷) کتێبی بردووه، هه‌ندێ
جار به هاوه‌لانی ده‌گوت ئه‌و ده‌ستنوسانه‌م بۆ به‌ینه‌وه، با بلۆبینه‌وه،
به‌لام ئه‌وان له‌به‌ر داکوکیان له‌سه‌ر نوسراوه‌کان لای خۆیان ده‌یانیه‌شته‌وه
و نه‌شیان ده‌توانی بلۆی بکه‌نه‌وه، هه‌روه‌ها هه‌ندێک جار له‌به‌ر ترس
شاردراونه‌ته‌وه، هه‌ندێکیان فرۆشراون، به‌شێکیان فه‌وتاون.

ئه‌مه‌ش ناوی هه‌ندێک له کتێبه‌کانی:

- ۱- الاستقامة.
 - ۲- اقتضاء الصراط المستقیم و مخالفة أصحاب الجحیم.
 - ۳- اقسام القرآن.
 - ۴- أمثال القرآن.
 - ۵- العبودية.
 - ۶- الفرقان بین أولیاء الرحمن و أولیاء الشیطان.
- له‌گه‌ڵ چه‌ندین کتێبی دیکه‌دا..

بانگه شهی بۆ ئاشته وایی به پیچه وانهی به ناو شوینکه وتوانی:

له سه ر موسلمانان پیویسته خوشه ویستیان دواي خودا و پیغه مبه ر
(صلی الله علیه وسلم) بۆ ئیمانداران بیّت، وهك قورئان باسی دهكات، به
تایبه تی بۆ زانایان كه میراتگری پیغه مبه ران، وه خوا وهك ئه سته ره كان له
تاریکایی و ده ریا و وشکانی دا خه لکیان پی پینمایی دهكات، به وان ه وه
قورئان پاوه ستاو ده بیّت و به قورئانیش ئه وان پاوه ستان ده بن، به وان
قورئان وه ده نگ دیت و به هۆی ئه ویشه وه ئه وان قسه ده كن.

(ئیبنو تهیمییه) له حه دیس و ته فسیردا ده ستیکی بالای هه بووه،
ئه وه تا (ابن سید الناس) ده رباره ی ته فسیر زانیه که ی ده لیت: ئه گر له
ته فسیر قسه ی بکردایه ئه وا ئالا هه لگری بوو.

(ابن رجب) ده لیت: له کۆتایی ته مه نیدا، دوو سال و چه ند مانگیك له
سجنی قه لعه به ندکراو له ویدا وه فاتی کرد، که ماوه یهك له وی شتی ده نویسی
و بۆ هاوه له کانی ده نارد و ده یگوت: خوا له م سجنه دا ده رگای خیری لی
کردووه ته وه که زۆریه ی زانایان ئاواتی بۆ ده خوان، به راستی په شیمانم
له وه ی کاتی خۆم به جگه له قورئانه وه سه رف کردووه.

شیوازی تهفسیر کردنه که ی:

شیوازه که ی وابووه که تهفسیری قورئان به قورئان، نه گهر قورئان
نه بوو تهفسیری قورئان به حدیس، نه گهر حدیس نه بوو تهفسیری قورئان
به قسه ی هاوه لآن، نه گهر قسه ی هاوه لآن نه بوو، تهفسیری قورئان به
قسه ی تابعین، گهر قسه ی تابعین نه بوو تهفسیری قورئان به قسه ی
پیشه وایان، دهسپاکی زانستی و وردی له گواستننه وه ی قسه و دهقه کاند
که له نوسراوه کاند پهنکی داوه ته وه، له بهر به هیزی تهفسیره کانی
چهن دین زانای موفه سیری گهره وه کو (ابن کثیر، ابن القیم، السیوطی) له
چهن دین شوین له کتیبه کانی خوین سودیان له م وه رگرتووه و قسه کانی
نه ویان وه کو به لکه هیئاوه ته وه.

عهقیده ی:

که له چهن دیره شعریکی خویدا هاتووه که پرسپاریان لیکردووه
نه ویش ده لیت:

یا سائل عن مذهبي و عقیدتي
رزق الهدی من للهدایة یسأل
حب الصحابة کلهم لی مذهب

ومودة القربى بها أتوسل
هذا اعتقاد الشافعي و مالك
و أبي حنيفة ثم أحمد ينقل
فإن اتبعت سبلهم فموفق
وإن ابتعدت فما عليك معول.

(ئيبنو تهيميه) زۆر ئازارى چهشتوو بهو بوختانانهى بۆى
ههلبهستراون و خۆى وای نهوتوو، که له سه زارى خه لکی بلاوبوونه ته وه،
وهکو: گوايه وتوويه تی: خوا جسمی ههیه، دهستی ههیه و..... که خۆى
ده لى: له ئيمان به خوا بووندا ئيمان به وهى خوا وهسفى خۆى پى کردوو،
وه پيغه مبه ره کهى وهسفى خواى پى کردوو، به بى لادان و چۆنيه تی و
ليکچواندن، که ئيمامى نهحمه د (په زای خواى ليبييت) ده فهرمويت: خوا
وهسف ناکريت مه گهر به شتيك که خۆى وهسفى خۆى پى کردبى، يان
پيغه مبه ره کهى (صلى عليه وسلم) پى وهسف کردبييت، که له قورئان و
حه ديس ده رنا چييت.

ههروه ها گوايه وتوويه تی: جه هه نم کوتايى پى ديت، يان وتوويه تی:
بونه وه ره ره بووه و چه ندانى تر.

له نهخۆشى سه ره مه رگيدا نائيبى ديمه شق ويستى له به ندينخانه
 سهردانى بکات، چوو بۆلاى و له ته نيشتي دا نيشت، داواى عه قووى ليکرد،
 له هر که موکوپيه ک که له لايه ن ئه وه وه پوویدا بى ت، ئه ویش پى ووت: من
 گهردنى تۆ و هه موو ئه وانهم ئازاد کردووه که دژايه تيان کردووم، که
 نه يانزانيوه من له سه ره حه قم، وه گهردنى مه ليک ناصريشم ئازاد کردووه، که
 منى به ند کردووه چونکه عوزرى هه يه و ته قلیدی فتواى گيرانى منى کردووه
 و ئه وهى کردوويه تى به شى نه فسى تى دانه بووه، گهردنى هه موو که سم ئازاد
 کردووه، ئه وهى له نتيوان من و ئه ودايه، مه گه ر يه کيک دوزمنى خوا و
 پيغه مبه ره که ي بى ت (صلى الله عليه وسلم).

ماوهى نهخۆشى سه ره مه رگى (ئيبنو ته يمييه) بيس ت و چه ند پۆژيک بوو،
 تۆدبه ي خه لکى به نهخۆشى يه که يان نه زانى بوو، ئه و نهخۆشيه ي
 تووشيبوو بوو به رده وام بوو، دواى ئه وهى له زيندان کتيب و کاغه ز و قه له ميان
 لى سه ند، ئه و خۆى به قورئان خویندن و عيباده ته وه خه ريک کرد، به لام
 لى سه ندرانى ئه و شتانه ي له سه ر دلى قورس بوو و به م حاله وه مايه وه.

تا له (٧٢٨)ى کۆچى له سجنى قه لعه، له به ره به ياندا کۆچى دوايى کرد و
 له گۆرستانى (الصوفيه) له ديمه شق له پال برا که يدا به خاك سپي دردا.

بهشی دووهم

وتهو ئاموژ گارییه ئالتونیه کانی

ئیبین تهیمییه

له وته جوان و به نرخه کانی ئیبن تهیمییه ده باره ی

یه کتاپه رستی

ده لیت:

جگه له فرموده ی خوای گه وره و پیغه مبه ره که ی ئیتر ده بی هر
وته بیژکی تر به لگه بو وته که ی بهیخته وه، نه ک وه ها که وته ی نه و
بکریته به لگه.

ده لیت:

هر شتیک به پشتیوانی خوای گه وره نه بی نابیت، هر چیش بو
خوای گه وره نه بیت نه سودی هه یه و نه بهرده و امیشی هه یه.

ده لیت:

هر جی دینداری نه وه یه که جگه له خوای گه وره و له
پیغه مبه ره که ی که سیت نه په رستری و داوای یارمه تیش ته نها له و زاته
بکری.

دهلیت:

باوه پ به خوی گوره و به پیغه مبه ره که ی بنه ماو لوتکه ی
به خته وه ریه .

دهلیت:

مروڤ بو ئه وه به دیهینراوه په روه ردگار که ی بپه رستی، سه رفه رازی
و که مال و چیژ و دلخوشی و کامه رانییه که ی له وه دایه
په روه ردگار که ی بپه رستی و رووی په شیمانی ته نها بو لای ئه و زاته
بیټ.

کهلیت:

هاوار کردن و په نابردنی به دیهینراو بو به دیهینراویکی تر وه ک ئه وه
وایه نو قمبوویه ک هاوار له نو قمبوویه کی تر بکات و په نای پیببات.

دهلیت:

یه کتابه رستی مه بهستی قورئانه و کروکی باوه په، فره یی
دهسته واژه به رووی ماناو مه غزاکاندا له جیبه جیکردنی
به رژه وه ندییه کانی دنیاو قیامه تدا له گرنگترینی کاره کان و
سوده مه ندرینیا نه بو به نده .

دهلیت:

راستی کرۆکی ئاینی ئیسلام ئەوەیە مۆف ئەسلیمی خوا ببیت و
تەسلیمی کە سێتر نەبیت، ئەمەش واتای لا إله إلا الله یە.

دهلیت:

ئیسلام ئاینی خۆی گەورە یە ..
کە هەموو پەراوەکانی خۆی بەوەوە ناردووە تە خوارەوە ..
هەموو پیغەمبەرانی بەوەوە رهوانە کردووە ..
ئەویش بریتییه لەوە کە بەندە خۆی رادەستی پەرەردگاری
جیهانیان بکات ..

ئەوکات بە تەواوەتی خۆی تەسلیمی خۆی تاک و تەنها و بێ هاوێل
بکات ..

و هە تەسلیمی بیت کە هەر ئەو خۆی بیت و کە سێتر نەکاتە خۆی
پەرستراوی خۆی ..

ئەویش هەر بەوشیوەیە کە باشترین گفتار و سەری ئیسلام
روونی کردووە تەو کە شایەتومانى لا إله إلا الله یە ..

ئەمیش دوو دژی هەیه:

خۆ بەزلزانی و هاوێلگەری.

دهلیت:

کهسی وایه دهلی:

ئهی پهروه ردگارم من له تۆ ده ترسم و له کهسیکیش ده ترسم که له
تۆ ناترسیت .. ئهم وتهیه وتهیه کی رووخواو و بیمانایه و رهوا نیه
بوتری ..

به لکو پیویسته بهنده تهنه له خوای گهوره بترسی و له کهسیتر
نه ترسی ..

چونکه هه رکهس له خوای گهوره نه ترسی له وه سوک و زه لیلتره که
کهس لئی بترسی ..

چونکه ئه وه سته میکه له شهیتانه وه ..
که واته ترس له و کهسه شتیکه ریگری لیکراوه .

دهلیت:

هه رکهس خوای گهوره و به دیهینراو له خوشویستن یان له ترس
لئی یان تکا کردن و پارانه وه لئی یه کسان بکات به یهک ... ئه وه
کهسیکه هاوه لی بۆ خوای گهوره داناوه .

دهلیت:

هر کهس دهستبگری به قورئان و به سوننه ته وه نهوا ده بیته
یه کیك له وهلییه خواناسه کانی خوی گه وره و حیزبه سهرفه رازه که ی
و سهر بازه سهرکه وتوو ده کانی.

پیشینه کان له وینه ی مالیک و کهسانی تریشیان وتوویانه: سوننه ت
وهک که شتییه که ی نوح وایه هرکهس سواری بیته رزگاری ده بیته،
هرکه سیش دوابکه ویت لی نهوا نوqm ده بیته.
زوهری دهلیت: (زانایانی پیشینمان ده یانوت: دهستگرتن به
سوننه ته وه رزگار بوونه).

دهلیت:

پیویسته هاوه لیتی شوینکه وتووانی پیغه مبه ران بکهیت که به
نووری هیدایهت و به لگی باوه پری پشتگیریان لیکراوه ..
نهو هاوه لانه ی که به رچاوپوونن به شته گوماناوییه کان و ههواو
ناره زوو ده کان .. نهوانه ی جیاوازی ده خه ن له نیوان رینماییه
ده حمانییه کان و شهیتانییه کاند، واته نهو زانایانه که به کرده وه
کاریان کردوه ..

﴿أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ المجادلة: ۲۲

دهلیت:

هه ر که سیک له وتهیدا یان له کردهوهی یان له حالی خویدا یان له
رزق و روزی یان له بیباری دلیدا ههست به کهموکورتی خوئی بکات ..
ئهوا پیویسته دهست به یهکتاپه رستییهوه بگری و داوای
لیخوشبوون بکات ..

چونکه شیفای ساریژکه ر لهواندایه بهمهرجی به راستگویی و به
دلسوزیهوه پهنايان پیببات.

دهلیت:

ههتا مروؤ زیاتر شوینکهوتهی موحه ممه د صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بیّت ئهوا
یهکتاپه رستییهکهی بو خواو دلسوزیهکهی له ئایندا بوئی گه ورهتر
دهبیّت ..

وه ئه گهر له شوینکهوتنیدا دوورکهوتهوه ئهوا به ئاستی ئهوا
دوورکهوتنهوهیه ئاینهکهی کهموکورت دهبیّت ..

وه ئه گهر ئهوا دوورکهوتنهوهیهی زۆرترو زیاتر بوو ئهوا نیشانهکانی
هاوه لگهریی تیایدا دهردهکهون، له کاتیکیدا له کهسیکیدا دهرناکهون که
لهو کهسه نزیکتر بیّت له شوینکهوتنی پیغه مبه رهوه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

دهلیت:

ئەوێ لە ژێر ئاسمانەوێه رەوا نیه به مه بهستی پیروزی دهستی
پیدا بهینین یان ماچی بکهین جگه له بهرده رهشهکە ی کهعبه،
باشیشه ئەگەر دهست به سەر روکنی یه مانی دا بهینری.

دهلیت:

خوای گه و ره فه رمانی به هه موو بهنده کانی داوه که بیپه رستن و
دلسۆزانه په پره وی ئاینه که یان بکه ن ..

ئەویش ئاینی ئیسلامه که خوای گه و ره سه ره تاو کوتایی
پیغه مبه رانی خۆی به وه وه ره وانه کردووه، جگه له ویش ئیتر خوای
گه و ره ههچ ئاینیکی تری لا په سه ند نیه. ده فه رموی: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ
الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ آل عمران:
۸۵.

که واته ئاینی پا کو بیگه رد بریتیه له رویشتن به ره و پیری خوای
گه و ره و رو و ره رگی ران له غه یری ئە و زاته.

دهلیت:

سروشتی پاک ئیقرار کردنی به خوای گه و ره و په شیما نبوونه وه و
گه پانه وه بۆ لای ئە و زاته ی له خو گرتووه.

دهلیت:

سیفه تی هاوه لگه ریی و بانگه واز بۆ لای غهیری خوی گه وره و
دانانی په رستراویک جگه له و یان گوپرایه لیکردنی شوینکه و ته یه ک جگه
له پیغه مبه ر صلی الله علیه و آله گه وره ترین گه ندلیی و خراپه یه له زه ویدا ..
مه حالیشه زه وی و نه و دانیشته وانه ی که وان له سه ری چاک ببن هه تا
خوی گه وره نه بیته تاکه په رستراو-پاکو بیگه ردی بۆ نه و زاته-،
بانگه وازیش ته نها بۆ لای نه و بکری نه ک بۆ لای غهیری نه و ..
واته: گوپرایه لی و شوینکه و تنی پیغه مبه ری خوا صلی الله علیه و آله.

دهلیت:

ته نها تۆ ده په رستین و په رستش بۆ تۆ ده که ین ..
نه مه ش ئاماژه یه بۆ په رستن و په رستشکردن بۆ خوا به و پییه که
خوایه تییه که ی داوای ده کات، واته: له خوشه ویستی و ترس و
ئومیدخوازی و فه رمان پیکردن و ریگیری لیکردن ..
وه ته نها داوای یارمه تی له تۆ ده که ین ..
ئاماژه یه بۆ پشت پیبه ستن و گیرانه وه ی ده سته لات و ته سلیمبون
به خوی گه وره به و پییه په روه ردگارییه ی داوای ده کات.

دهلیت:

له پاستیدا مه سه له ی داواکردنی یارمه تی و پشت پیبه ستن په یوهنده
به ئاینده وه، به لام ئه وهی که مروڤ هه نوکه تیی ده که ویت ئه وا ده بی
نارام بگری و ته سلیمبوون و ره زامه ندیی تیایدا په پیره و بگری.

دهلیت:

ئامانجی بانگه وازی پیغه مبه رایه تی، به لکو ئامانجی به دیهینانی
به دیهینراوان و دابه زاندنی په پراوه کان و ره وانه کردنی پیغه مبه ران
ئه وه یه که ئاین هه مووی بۆ خوای گه وره بیټ .. نه ویش بانگ کردنی
دروستکراوانه بۆ لای به دیهینه ره که یان.

دهلیت:

به ره می داوای یارمه تی کردن له خوای گه وره و پشت پیبه ستنی و
خۆدانه په نای و پارانه وه لی ئه وه یه که:
بهنده به هیز دهکات و کاره کان له سه ری ئاسان دهکات ..
له بهر ئه وه یه کیڅ له پیشینان ده لی:
هه ر که س چه زده کات بیټه به هیزترینی خه لکی با پشت به خوای
گه وره ببه ستنی.

دەلّیت:

بوونی پەيام بۆ بەندەکان مەسەلەيەکی تەواو پێویستە و ھەر دەبێت
ببێ، پێویستیيان پێی لەسەر ووی پێویستیانە وەيە بە ھەموو شتەکان،
چونکە پەيام رۆحی جیھان و نووری ژيانە.

دەلّیت:

ئەو کەسەي تێگات لە باری جیھان ..

دەبێت ھەر چاکەيەك کە لە زەویدا یە ھۆکارەکی یەکتاپەرستی
خوای گەرە و پەرستشکردنە بۆی و گوێرايەلی کردنی
پێغەمبەرە کەيەتی ..

و ھەر خراپەيەك و فیتنە و بەلا و نەبوونی و بێبارانی و زالبوونی
دوژمن و شتانی تری خراپیش لە جیھاندا بێینی، ئەوا ھۆکارەکی
سەرپێچیکردنی پێغەمبەرە ﷺ و بانگەوازکردنە بۆ لای غەیری خوای
گەرە.

و ھەر کەس بە باشی لەم راستییە تێگات ئەوا ھەمان مەسەلە لە
خودی دەروونی خۆشیدا دەبێت، ھەر وەھا لە غەیری خۆشیدا بە
گشتی و بە تاییەتی.

دهلیت:

دهبی باوه پی راسته قینه و خوشه ویستی بو خواو بو
پیغه مبه ره که یی تیدا بیت، وه رقی له هر که سیك بیت که دزایه تی
خوای گه وره و پیغه مبه ره که ی ده کات.

دهلیت:

گومانی تیدا نیه که هر که س خوی به زل بگری له په رستنی
خوای گه وره دا

ئهوا نه ئه په رستی و نه ته سلیمیشی بووه ..

هر که سیکیش که خوا په رستی و که سیکی تریش په رستی ..

ئهوا هاوه لی بو خوا داناوه و به ساغی و دروستی خوای نه په رستوه ..

به لکو هاوه لی بو داناوه ..

و شهی ئیسلامیش واته ته سلیمبوون و په رستنی خوا به ساغی و

دروستی که ئه ویش: بوونی دلسوژییه به ته واوه تی

دهلیت:

چیژ و خوشیی و دلخوشیی و به سه ربردنی کات به خوشی و له ناو

نیعمه تدا که ناتوانی گوزارشتی لی بگری، بریتییه له ناسینی خوای

گه وره و یه کتا په رستنی و باوه رهینان پی.

دەلیت:

چاکترینی چاکەکان بریتییه لە ئەنجامدانی ئەو کارانە کە لە لایەن
خوای گەرەوه فەرمانیان پێکراوه، ئیتر ئەو چاکەیه بۆ خەڵکی بێت
یان بۆ ئەو کەسە خۆی بێت.

گەرەترین چاکترینی چاکەکانیش باوەڕ و یەکتاپەرستی و
گەرانهوهیه بۆ لای خوای گەرەوه چون بەپیرییهوه و پشت
پێبەستنییهتی ..

وه وه هاش خوا بناسی ههروهك به چاوی سهری به جوانی و به
سام و به شهرم و به خۆشه‌ویستی و به ملکه‌چییه‌وه بیبینی کە
ئەو شەپلە:

چاکترینی چاکەکانە.

دەلیت:

شەرع نووری خوای گەرەوه کە ئەو هی سودی بۆ مەرۆڤ هەیە و
ئەو هشی زیانی بۆی هەیە روونیکردووەتەوه.

شەرع نووری خوايه لە زه‌ویه‌که‌یدا، داپه‌روه‌ریه‌تی له‌نیوان
به‌نده‌کانیدا، قه‌لای پارێزه‌ریه‌تی که هه‌رکەس بجێته‌ ناوی پارێزداو
دەبێت.

دەلیت:

نەگەى بېروانىتە كىتېبى ئەو فەيلەسوفانە كە تىاياندا دەلېن ھەتا
نوروى ھەق و بەلگەكانى سەلماندنى لە دلەكاندا بەھىزتر بىت ئەوا
شاراوتەر دەبىت لە ناسىن، ھەروەك تىشكى خۆر (چاوى)
شەمشەمەكوپەرە لە رۆژدا دەسوتىنى، كەواتە ورياي ئەو جۆرە كەسانە
بە.

دەلیت:

دلەكان بە سروشتى خواپسكىي وەھان كە ئىقرار بە خواى گەرە
دەكەن و باوەريان پىيەتى و خۆيان بە قەرزارى دەزانن، بەلام شتانيك
دەخريتە پىشيان كە ئەو سروشتە خراب دەكەن ..
ناسىنى ھەق و راستى ئەو دەخوازى كە خۆشت بوئ ..
ناسىنى نارەواش ئەو دەخوازى كە رقت لىي بىت ..
چونكە سروشتى خواپسك خۆشووستنى ھەق و رقبوونەوہى لە
نارەواى تىدايە ..

بەلام شتانيك رىي پىدەگرن كە خراپى دەكەن ئەويش يان لەپىنگەى
شتە گومانناوہەكانەوہ كە لە باوەپکردن بە ھەق لای دەدەن يان
لەپىنگەى ھەزو نارەزووہكانەوہ لای دەدەن لە شوپىنكەوتنى.

دهلیت:

هاوه لان و پیشینانی نوممهت پاداشتی کاروکرده وه و جه جکردن و
خیرکردن و خویندنی قورئان و هه دیه کردنیان نه ده کرده دیاری بۆ
پیغه مبه ر ﷺ ..

چونکه هه موو نه وهی موسلمانان ده یکه ن له نویژ و روژوو و حج و
خیرکردن و خویندنی قورئان هه ر وهك پاداشتی خویان بۆ نه ویشه
ﷺ، بیئه وهی هیچ له پاداشتی خویان که م بکات ..

به پیچه وانیهی دایکان و باوکانه وه، چونکه هه موو نه و کاروکرده وه
چاكانه ی که موسلمان ده یانکات خیره که یان وه هایه که ده بیته
پاداشت بۆ خوی، به راسته خو ناچیت بۆ نه وانیش، له بهر نه وه
پاداشتی کاری چاکه ده کریته دیاری بۆ باوک و دایک و کهسانی تریش.

دهلیت:

یه کتابه رستی ریشکی هاوه لگه ری هه لده کیشی و داوای
لیخووشبوونیش لقه کانی ده سپیته وه، که واته کاریگه رترین و
ره وانبیژترین پیا هه لدان وتنی:

(لا إله إلا الله) یه

وه کاریگه رترین و ره وانبیژترین پارانه وه وتنی:

(استغفر الله) یه

هر بویه خوی گه وره فرمانی به باوه‌پدار کردوه که
به‌کتابه‌رست بیت و داوای لیخوشوون بۆ خوی و بۆ برا باوه‌پداره‌کانی
بکات ..

(فاعلم أنه لا إله إلا الله)

له وته نایاب و ئالتونیه کانی له سه‌ر داوای

لیخۆشبوون و په‌شیمانبوونه‌وه

ده‌لیت:

هه‌رکات مڕۆڤ بیه‌وێت بگه‌ڕێته‌وه بۆ لای خوای گه‌وره‌و ته‌وبه‌ بکات
و نزیک بکه‌وێته‌وه له په‌روه‌ردگاری و په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵیدا به‌هێزتر
بکات ئه‌وا شه‌یتان زۆرتر و زیاتر ده‌چێت به‌گژیدا.

ده‌لیت:

مڕۆڤ به‌ هه‌میشه‌یی له‌نیوان دوو شتدایه‌..
نیعمه‌تێک بۆی له‌ په‌روه‌ردگارییه‌وه.. که‌ تیایدا پێویستی به‌
سوپاسکردن هه‌یه ..
وه‌ تاوانێک له‌ شه‌یتانه‌وه.. که‌ تیایدا پێویستی به‌ داوای
لیخۆشبوون هه‌یه .

هه‌ردوو کاره‌که‌ش به‌رده‌وام بۆ به‌نده‌ له‌ کاره‌ پێویسته‌کانن ..
چونکه‌ مڕۆڤ به‌رده‌وام له‌ناو نیعمه‌ته‌کان و ده‌ستکرده‌کانی خوای
گه‌وره‌دایه‌، به‌رده‌وام پێویستی به‌ ته‌وبه‌کردن و داوای لیخۆشبوون
لێکردن هه‌یه .

دهلیت:

هه‌ندیجار هزر و بیرکردنه‌وه‌م له مه‌سه‌له‌یه‌کدا ده‌وه‌ستی، یان له شتیک و له حالیکدا که ناپوونی و ته‌موژ له‌سه‌ر بیرکردنه‌وه‌م دروست بکات هزرم ده‌وه‌ستیت ..

ئه‌وکات منیش هه‌زار جار یان زیاتر یان که‌متر أستغفر الله ده‌که‌م، تا دواجار سنگم گوشاد ده‌بیّت و ناپوونییه‌که‌م بۆ چارسه‌ر ده‌کری.

دهلیت:

أستغفر الله به‌نده‌ رزگار ده‌کات له ..

کرده‌وه‌ی خراپ و ده‌ییات به‌ره‌و کرده‌وه‌ی باش و خوازاو .. له کاری که‌مو کورته‌وه ده‌ییات بۆ کاری ته‌واو .. هاوکات به‌نده له پله‌ی خوارترینه‌وه به‌رزده‌کاته‌وه بۆ بالاترین و کاملترینی پله‌کان.

دهلیت:

ته‌به‌کردن .. له گه‌وره‌ترینی چاکه‌کانه ..

چاکه‌کانیش هه‌موویان مه‌رجدارن به پله‌ی دلسۆزییه‌وه بۆ خوای گه‌وره‌و به گوێپرایه‌لیکردنی ئه‌ویش به شوینکه‌وتنی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی .. أستغفر الله له گه‌وره‌ترینی چاکه‌کانه و پانتاییه‌کی فراوانیشی له زیکره‌کاندا هه‌یه .

دهلیت:

له پاستیدا بازنه ی داوای لیخو شبوون له نیوان زانیان و نه ملی
یه کتابه رستیدا سه لمینراوه و چه سپاوه که هاوده مه له گهل شایه تومانی
لا إله إلا الله، هر له یه که م که سیانه وه تا کوتا که سیان و له
کوتایبانه وه تا سه ره تایان و له سه روویانه وه تا خواروویان .. بازنه ی
یه کتابه رستی و داوای لیخو شبوون هموو خه لکی ده گریته وه که
نه وانیش لای خوی گوره چه ندین پله ن، هر کارایه کیشیان پله ی
دیاریکراوی خوی مه یه ..

که واته شایه تومانی لا إله إلا الله به راستگویی و به دلنیا ییه وه هر
هاوه لگه ریه که به وردو درشتییه وه ناهیلیت، به مه له یان به نه نقه ست
بوویت، له سه ره تا وه بیّت یان له کوتایبیه که یدا، به نهینی و ئاشکرا
بیّت، شایه تومان بالده کیشی و هه ژموندار ده بی به سه ره هموو
سیفه ت و نهینی و ورده کارییه کانی هاوه لگه ریدا ..

داوای لیخو شبوونیش هموو نه و مه له و هه لکه وتن و هموو
گونا هه کان که لقین له لقه کانی هاوه لگه ریه ده سپیته وه ..
چونکه هر هه موو گونا هه کان له لقه کانی هاوه لگه رین.

دەلیت:

پەرستشکار بۆ خوا و عاریف بە خۆی گەرە ..

ھەر رۆژتک بەلکو ھەر کاتژمێرتک بەلکو ھەر ساتیک .. زانستی بە
خۆی گەرە زیاد دەکات و بەرچاوپۆشن دەبیت بە ئاین و بە
بەندایەتیکردنەکی خۆی ..

بەشیوەیەکی وەھا کە ئەو حالەتە لە خواردن و خواردنەو و خەوتن
و بەئاگایی و وتە و کرداریدا دەبینیت ..

لە ھەمانکاتدا کە مەترخەمی خۆی لە ئامادەبوونی دلی لە پلە
بالاگان و لە پیدانی مافەکانیدا دەبینیت.

کەوابوو مەوۆ بە شەو و بە رۆژ پێویستی بە ئاستغفر الله ھەبە ..
بەلکو بەردەوام بە زەروری لە گفتار و لە حالەتە ئاشکراو
نادیارەکانیدا پێویستی پێیەتی، چونکە بەرژەوێندی زۆری تێداوە
خێر و چاکە دەھێنێ و خراپەکان پال پێوە دەنێ، وە دەبیتە ھۆی
داواکردنی زیادبوونی ھیزی لە کردارە دلی و جەستەیی و دلنایییە
ئێمانییەکاندا.

دهلیت:

ئەو سزایانە ی که گوناھەکان بەدوای خۆیاندا دەیانھێنن چەند شتێک
دەیانسڕنەوہ:

یەکەمیان: تەوبەکردن.

دووەمیان: زۆر وتنی **أستغفر الله** یە بەبێ تەوبەکردن، چونکە
لەوانە یە خوای بالادەست بە پارانەوہی داوای لیخۆشبوون لە
گوناھەکان خۆش ببێت با ئەوکەسە تەوبەشی نەکردبێت، جا ئەگەر
تەوبەکردن و **أستغفر الله** کۆبوونەوہ بەیەکەوہ ئەوا ئەوہ عەینی
کەمالە.

سێیەمیان: کردەوہ چاکەکانە کە دەبنە مایە ی سڕینەوہی
گوناھەکان.

چوارەمیان: ئەو بەلاو تاقیکردنەوانە ی کە گوناھ دەسڕنەوہ، بەلاو
موسیبەت بریتی یە لە ھەر شتێک کە ئازار گەیەنەرە یان خەم و خەفەتە
یان زەرەرە لە مال و سامان یان ناموس یان جەستە یان ھەر شتێکی
تریش.

دهلیت:

تەوبەکردن دوو جۆره:

فەرز و سوننەت

ئەوێ که فەرزه:

بریتییە لە تەوبەکردن لەبەرئەنجامی فەرماۆشکردنی فرمان
پیکراویک یان ئەنجامدانی کاریکی قەدەغەلیکراو، ئەمەش فەرزه لەسەر
هەموو بالغ و ئەرك پێسپێردراوان هەر بەوشیوەیە که خوای گەورە
فرمانی پیکردوووە لە قورئانەکی و لەسەر زمانی پێغەمبەرەکی.

ئەوێ که سوننەت:

بریتییە لە تەوبەکردن لە فەرماۆشکردنی کاریکی سوننەت و
ئەنجامدانی کاریکی ناباش، جا هەرکەس تەنها تەوبە یەکەمی کرد
ئەوا لە ریزی چاکەکارە هاوسەنگ و مامناوەندەکانە، هەرکەسیش
هەردوو تەوبە بکات ئەوا لە ریزی پیشینە نزیکەکانە.

دهلیت:

هه تا مروف زیاتر خوئی زه لیلی بهرده م خوای گه وره بکات و ندرتر
هه ژاری بهرده می بیّت و ملکه چتر بیّت بوئی، ئەوا ..

خوای گه وره زیاتر نزیکتره لییه ووه و پلهی بهرزتر و بهرینتر
را ده گریت ..

به خته وهرترینی خه لکی ئەوانه ن که به ندایه تیکردنیا ن بو خوای
گه وره گه وهرتره ..

به لام بو به دیهینرا و به مجوره یه که و تراوه:

گوپرا دیّره بو هه رکه سیّ ده ته ویّت .. ده بیته دیلی ..

بیّنیا ز به له هه رکه سیّ ده ته ویّت .. ده بیته هاوتای ..

چاکه بکه له گه ل هه رکه سیّ ده ته ویّت .. ده بیته سه رکرده و رابه ری.

له وته نايابه كانى دهر باره

دلسوزى

دهليټ:

هېچ يه كېك له زانايان بوى نيه په يمان له هېچ كهس وهربگرى به
گوږپرايه ليكردنى له همورو نه وده دا كه خوى ديه ويټ، وه دوستى نه و
كهسه بېټ كه خوى دوستييه تى و دوژمنايه تيكردنى هر كهس كه
خوى دوژمنايه تى دهكات، چونكه نه و كار د دهچيټه ريزى كرده وه
جهنگيز خان و هاوشيوه كانى، نه وانه ي كه هر كهسى گوږپرايه لايان بېټ
دهبيټه هاوړپييه كى خوشه ويستيان، وه هر كهسى پيچه وانه و ناكوك
بېټ له گه لاياندا نه و دهبيټه دوژمنىكي نه ويستراو و رقيان ليټه تى.

دهليټ:

له دنيا دا جگه له نيعمه تى باوهر به خوا هېچ نيعمه ت و خوشييه كى
تر نيه كه له نيعمه تى قيامه ت بچيټ..
جا هر كهس دلسوز بېټ له كاره نايينييه كانداو له بهر خواى گوره
نه نجاميان بدات، نه و يه كېكه له دوستان و وهلييه خواناسه كانى خواى
گوره و له خه لكاني به هه شته.

دهلیت:

کۆبوونهوهی هیژ و ئەمانهتپاریزی به به کهوه له خه لکیدا کهمه،
له بهرئهوه عومهری کۆپی خهتتاب - خوا لی رازی بیّت - دهلی:
(خوایه گیان سکالام له زبری و دلپهقی خراپه کاران و په کهوتنی
متمانه لای تو ده کهم).

کهواته له هه رجۆره کاربه دهستییه کدا فرهزه که باشتین کهس
به پیتی جۆری کاره که پیشبخری، جا ئە گهر دوو کهس دیاریکران که
یه کیکیان ئەمانهتپاریزیکی گهره تر بیّت و ئەو یتریان هیژداریکی
گهره تر بیّت ئەوا ئەوه یان پیشده خری که سودمه ندر بیّت بو ئەو
کاربه دهستییه و زیانی که متر بیّت له وی تریان
به م پییه ئەوا له کاربه دهستییه جهنگه کاندایاوی یه هیژو ئازا با
خراپه یشی تیدا بیّت پیشده خری به سه ر پیاویکی لاوازی نه توانادا با
که سیکی ئەمانهتپاریزی بیّت.

دهلیت:

دلّه راستگۆکان و پارانهوه چاکه کان ئەو سوپایه به که شکست
ناخوات و نابه زینری.

دهلیت:

هه رکه سی روو وه رگیڤی له شوینکه وتنی نهو حق و راستیه ی که
دهیزانی و شوین هه واو هه وه سی خوی بکه ویت، نهوا نهو کاره ی ده بیته
مایه ی نه قامی و گومپایی تا دلی کویر ده کات له ناست حقه ی روون و
راست دا.

دهلیت:

ئومیدخوایی ..

ده بیته په یوه ست و هه لاسراو بیته به خوی گه وره وه ..
په یوه ست نه بیته به که سیتره وه .. هه لئه واسرا بیته به هیز و به
کرده وه ی به نده وه ..

چونکه هه لاسینی هیواو ئومید به غه یری خواوه هاره لگه ریه، با
خوی گه وره ش نهو ئومید خواییه ی وابسته کرد بیته به بوونی
هه کاره وه ..

چونکه هه کار به ته نهاو به سه ربه خویی کاری خوی ناکات به لکو
پئویستی به یارمه تیده ریڅ هه یه، بویه ده بیته نهو نهو ناسته نگه ی که
بووه ته ریگر نه هیلری، که نهویش به بی ویت و ئیراده ی خوی گه وره
نه بیته فه راهه م نابیته و نامینیتته وه.

دهلیت:

ئەگەر زانایەك كە فەتوای زۆر بدات قەدەری وابوو لە سەر
مەسەلەدا هەلە بکات ئەوا نابێتە مایەى شۆرەیی بۆی، چونکە جگە لە
پیغەمبەر ﷺ نێتر هەموو کەس راستی دەپێکی و هەلەش دەکات.

دهلیت:

بوونی تەنها نیەتی باش لەبۆ ئەنجامدانی کاریك خاوەنەكەى
پاداشتی لەسەر وەردەگرێ، بەلام کردەوێ بە تەنهاو بەبێ بوونی
نیەت هیچ پاداشتیکی نیە.

دهلیت:

ئەوانەى مزگەوتەکانى خوا ئاوەدان دەکەنەوێ جگە لە خوا لە
کەسێتر ناترسن، ئەوانەش کە مزگەوتى گۆرستانەکان ئاوەدان
دەکەنەوێ لە غەیری خوا دەترسن و داوا لە غەیری خوا دەکەن.

دهلیت:

نزاو پارانەوێ لە پشت بۆ کەسیکی حازر نەبوو گیرابوونی زیاتر
گەورەترە لە نزاو پارانەوێ بۆ کەسیکی حازر، چونکە دڵسۆزییەكەى
تەواوترە و دوورترە لە هاوێلگەرییەوێ.

دهلیت:

بهخته وهرترینی که سهکان و گه ورهترینیان له بوونی باوه پری
ته واودا و بالاترینیان له پله دا ئهوانه ن که شوینکه وتنیان گه وره ترو
به رزتره و زانست و کرداریان به ته واوه تی دیته وه له گه ل
شوینکه وتنیاندا.

دهلیت:

هر که سی ئومید و پشتبه ستنی هه لواسیت به غهیری خوای
گه وره وه ئه وا به حه تمی نا ئومید ده بیّت له و لایه نه، وه هر که س
داوای سه رخستن له غهیری خوا بکات ئه وا به حه تمی که س پشتی
ناگریّت و سه رشو پ ده بیّت. خوای گه وره ده فه رموی:

﴿وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ، كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ

عَلَيْهِمْ ضِدًّا﴾ مريم: ۸۱ - ۸۲

دهلیت:

هه رکات بهنده خۆی هه لۆاسی به به دیهینراوانه وه ..
هیوا خوازیان بیّت و ته ماعی پییان هه بیّت تا سودیکی پییگه یه نن
یان زیانیکی لی دوورخه نه وه، نه وا له لایه ن نه وانه وه بی هیوا ده بیّت و
سه رشۆر ده بیّت و ناگاته مه به سته که شی ..
به لکو هه ولده دات خزمه تیان بکات و پاره و پول و شتیتریان بداتی
به و ئومیده که هه رکات پیویستی تییان که وت سودیکی پییگه یه نن
به لام به دلنیایی که هیچ سودیکی پییگه یه نن ..
ئیتر له بهر نه تواناییان بی، یان به و هۆیه وه که دلایان نه ویان
نه ویت ..

به لام هه رکات به راستگۆیانه و به هه ژارییه که وه روویکرده خوی
گه وره و به دلسۆزانه ی ئاینه که ی هانای بۆ برد .. نه وا نه و زاته نزاو
پاپانه وه ی گیرا ده کات و زیانه که له سه ری لاده بات ..
دهرگاکانی ره حمی خۆیی بۆ ده کاته وه .

دهلیت:

گردنکهچی جهسته یاوه رو شوینکهوتهی گردنکهچی دله،
نهمهش کاتی دهسته بهر ده بیټ که مروؤ که سیکی روپا ماکار نه بیټ،
واته نهیه ت نهوه ناشکرا بکات که له دلیدا هیه، ههروه
گیردراوتهوه که:

(په نابگرن به خوی گه وره له گردنکهچی دوپووی)
نهمیش بریتییه لهوه جهسته ببینری که ملکه چه به لام دله که بوش
و خهریکی شتیتر بیټ، خوی گه وره له م فهرمووده یه دا باوه پداران
ناگادار دهکاتهوه به خاو و خلیچکیان و ده فهرموی:

﴿اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ﴾ الحديد: ۱۶
داوایان لیده کات که دلایان گردنکهچی یادی خوا بیټ و
گردنکهچی نهوهش بیټ که له قورئانه که یدا هاتووته خوارهوه ..
هاوکات ریگیری لیگردوون له وانه بن که روژگار له سهریان
دریژبووتهوه و دله کانیاں رق بوون، گردنکهچه کان نه وانه که
هرکات یادی خوی گه وره کرا دلایان داده خورپی، هرکاتیش
نایه ته کانی خویان بو خوینرایه وه باوه پریان زیاد دهکات.

دهلیت:

زۆرجار خه لکی ههردوو سیفتهی روپامایی و خۆپه سهندیی جیوت
و هاوتا به یهك دهكهن ..

راستییه کهشی ئهوهیه که روپامایی له بهشی دانانی کهسهکانه به
هاوهل ..

بهلام خۆپه سهندیی له بهشی دانانی دهروونه به هاوهل.

دهلیت:

بهختهوهر کهسیکه ترسی ئهوهی ههبیّت که له کردهوهکانیدا
راستگۆ نهبیّت له دڵسۆزیی بوونی بۆ ئاینی خوای گهوره، یان
کارهکهی دهقاو دهق نهبیّت له گهڵ فهرمانی خوادا که لهسه زمانی
پیغه مبه ره کهی ﷺ فهرمانی پیکردوه ..

له بهرئهوه پیشینان ترسی دوو پوویمان لهسه زخویان ههبووه،
(بوخاری) له (ئهبو العالیه) وه دهگیرێتهوه که وتویهتی:

۳۰ هاوهل له هاوهلانی پیغه مبه رم ﷺ بینیه، هه ره موویان لهوه
ده ترسان نه بادا دوو پوو بن.

دهلیت:

دلسوزی بو خوا به دنیانه ویستی و به قه ناعه تکریدن به که می
حلال نه بیټ ده سته به ر نابیت ..

پاریزکاریش به دنیانه ویستی نه بیټ فراهه م نابیت ..
پاریزکاریش واته شوینکه وتنی فرمانی چاکه و ریگریکردن له
قه ده غه لیکراو.

دهلیت:

نهرکی سهرشانی زانایانه که یه ک ده ست و یه ک را بن، له گه ل که سی
حه قبیژ و حه ق ویستدا بن له دژی نارپه وابیژو نارپه وایستدا - واته
پشتگیری له حه ق بکه ن - ..

با که سی به گه وره راگیراو ته نها نه و که سه بیټ که خوی گه وره و
پیغه مبه ره که ی به گه وره رایانگرتووه ..

که سیکیش پیئشه خری و له پیئشه وهیه که خوی گه وره و
پیغه مبه ره که ی پیئشیان خستبی.

دەلّیت:

دلسۆزى نواندن حەقىقەتى ئىسلامە ..

چونکہ ئىسلام واتە تەسلىمبوون بە خواى گەرە نەك بۆ غەبرى
زاتى ئەو ..

هەركەسىش خۆى بە تەواوەتى رادەستى خوا نەكات ئەو خۆى بە
زل دەگرئ ..

هەركەس خۆى رادەستى خواى گەرەو كەسىكى تىرىش بكات ئەوا
هاوەلى بۆ خوا داناوہ ..

هەرىەك لە سىفەتى خۆ بەلززانين و هاوەلگەرى دژ بە ئاينى
ئىسلامن.

دەلّیت:

پەرستشەكان بونياتنراون لەسەر:

شەرع و شوپنكەوتن، نەك لەسەر هەواو هەوەس و بیدعەگەرايى،

چونکہ ئىسلام بونياتنراوہ لەسەر دوو بنەما:

یەكەم: تەنھا خواى گەرە بپەرستين و هاوەلى بۆ دانەنيين.

دووەم: بپەرستين بەپيى ئەو شەرعەى كە لەسەر زمانى

پيغەمبەرەكەيەوہ هاتووە، نابيت لەسەر هەواو هەوەس و بیدعەكان

بپەرستين.

دهلیت:

دەلیت

به خته وه ریی له هه ل سوکه وتکردن له گه ل خه ل کیدا نه وه یه مامه له ی
باشیان له گه ل بکه یت ..

ئومیدخوازیه به و مامه له کردنه یان خوای گه وره لی ت رازی بی ت،
نه ک ئومیدخوازی نه وه بی ت به وان خوا لی ت رازی بی ت ..
ترسی خوات له دل دا بی ت بو یان، نه ک ترسی نه وان وات لی بکات له
خوا بترسی ..

چاکه یان له گه ل بکه .. به ئومیدی ده ستخستنی پاداشتی خوای
گه وره نه ک بو شایان بوونت به قه ره بوو کردنه وه ی نه وان ..
سته میان لی مه که .. نه ویش له ترسی خوای گه وره نه ک له ترسی
نه وان.

دهلیت:

هه ر که سی ئومیدخوازی دروستکراوی ک بی ت یان پشتی پی بیه ستی
نه وا به حه تمی له و گومانه یدا مایه پووچ ده بی ت.

دەلّیت:

بەندەى راستەقىنەى خواى گەورە ئەو كەسەىە كە:

لەو رازى بىت كە خوا لىى رازىيە ..

بىزار و وەرەس بىت لە شتىك كە خواى گەورە پىى وەرەسە ..

ئەوەى خوشبوويت كە خواى گەورە و پىغەمبەرەكەى خوشيار
دەويت ..

رقى بىتەو لە ھەر كەس و شتىك كە خوا و پىغەمبەرەكەى رقى

لىيەتى ..

دۆستايەتى دۆستانى خواى گەورە بكات ..

دورژمن بىت بە دورژمنانى خواى بالادەست ..

ئا ئەمەىە كە باوەر كامل دەكات.

له وته نایابه کانی ده رباره ی

چاککردنی دله کان

ده لیت:

دانایی و نامۆزگاری به سوود له هۆکاره کانی چاککردنی دل و چاکبوونه وه یه تی له نه خوشی.

ده لیت:

ئه گه ر ویستت راده ی په یوه ستبوونی دلت به خوا ی بالاده سته وه بزانیته، وه پرپوونی دلت به گه وره راگرتن و خوشویستنی ئه و زاته، ئه و بیری که ره وه بزانه تو له کوئی ئه م چوار حاله ته دایت:

۱- وازه ینان له گونا هو له سه ریچیکردن با ده روونیشت داوا ی بکات.

۲- زیکرکردنی خوا به هه میشه یی له هه موو حاله تی کدا.

۳- شه و نو یژکردن ئه ویش به دلئیکی په شیما ن و گه راوه وه له خزمه تیدا.

۴- گه ردنکه چیی له نو یژدا.

دهلیت:

زیکرکردن بۆ دلّ وهك ئاو وایه بۆ ماسی، ئایا دهبی ماسی حالی
چۆن بیت نهگه ر دووركه و ته وه له ئاو ..

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴾ [الرعد: ۲۸]

دهلیت:

چاکترینی کرداره کان ئهوانه ن که به ویستی ئازادنه و به حهزو
تامه زهویی بۆ خوای گه وره ئه نجام بدریڻ، وه سودمه ند بن بۆ
خاوه نه که ی.

دهلیت:

تیرامام که کام نزاو پارانه وه له هه موویان سودمه ندره، سه یرم
کرد که نه م نزایه یه:

پارانه وه له خوای گه وره تا یارمه تیده ر بیت له سه ر ئه و کارانه که
ده بنه مایه ی ره زامه ندی خۆی.

دهلیت:

له کوپانی روژی دوا یی بن، کوپانی نه م دنیا یه مه بن .. چونکه کوپ
ده دریقه پال باوکی و ده چیته وه سه ر ئه و.

دهلیت:

گه وره ترین که رامهت پابه ندبوونه به پایه دارییه وه .. سویند به خوا
من تا ئیستاش هه ردهم ئیسلامه که م نویده که مه وه به لام هه
نه متوانیوه ئیسلامبوونیکی باش ئیسلام بيم.

دهلیت:

هه ر که سی به وردی له بنه ماکانی شهرع تیبگات ئه وا ده زانی خواى
گه وره ئه وه نده میهره بانه به خه لکی که بو ته وه کردنیان هه موو
شیواز و ریگایه ک کراوه یه .

دهلیت:

خواى گه وره دوو نیشانه ی بو ئه و که سانه داناوه که خوشی
دهوین:

شوینکه وتنی سوننه ت ..

وه تیكۆشان له پیناوی خوادا.

دهلیت:

له دنیا دا به هه شتیک هه یه هه ر که سی نه چیته ناوی ناچیته
به هه شتی روژی دواى .

دەلیت:

ئېمە كە روخسارى كەسانى گويپايەل و پەرستشكار و
شوينكە وتوانى سوننەت دەبينىن وەهايان دەبينىن كە تا تەمەنيان
بەرە و گەرەتر بچىت زۆرتەر و زياتر جوانتر و درەوشاوەتر دەبن ..
بە ئاستىكى وەهايه كە يەككە لەوان لە تەمەنى پيريدا جوانتر و
درەوشاوەترە لەوەى كە لە بچوكيدا لەسەرى بوو ..
ھاوكات كاتى كە روخسارى بیدعەچيان و سەرپىچىكارانىش
دەبينىن وەهايه كە تا تەمەنيان گەرەتر بىت زياتر ناشيرىنتر و
عەبىدارتر دەبن .. بە ئاستىك ئەو كەسەى كە لە كاتى مندالىياندا
سەيرى كردبن سەرى سوپماوە لە جوانى دیمەنيان بەلام وا ئىستا
ناتوانى سەيرىان بكات.

دەلیت:

هېچ شتىك نیه بەراوەى یەكتاپەرستى و دلسۆزى ئايندارى بۆ
خوا لەبۆ دلى مروف سودمەند بىت، شتىكىش نیه لە ھاوەلگەرى
زىانمەندتر بىت بۆى.

دهلیت:

یه که مین پله له پله کانی ناپه زاییه تی و نکولیکردن ئه وه یه که
نکولیکار زاناو شاره زه به وه ی که لئی ناپازییه و نکولی لیده کات.

دهلیت:

ئه و کارانه ی که خه لکی وه ها ده یانبینن گوا یا ده بنه مایه ی
نزیکه و تنه وه له خوای گه وره، له کاتی کدا نه خوای گه وره و نه
پیغه مبه ره که ی فرمانی پینه کردوون ئه و گومانی تیدا نه که
ئه و کارانه زیانیان له سودیان زیاتره.

دهلیت:

دهروونه کان ..

پیوستانیان به ناسین و به شوینکه و تنی ئه و ئاینه یه که پیغه مبه ر
ﷺ هیناویه تی، ئه و پیوستانییه یان زیاتره له پیوستان بوونیان به
خواردن و خواردنه وه ..

چونکه ئه گه ر خواردن و خواردنه وه له ده ستچوو .. ئه و مردن له
دنیا دا رووده دات. به لام ئه گه ر ئاین له ده ستچوو .. ئه و سزای سه خت
به دوایدا دیت.

دهلیت:

نه گەر به پاستگۆ ناساندن و شاره زابوون و خوشه ویستی خوای
گه وره و پیغه مبه ره که ی له دلدا به هیژ بوو، ئه و رقلیبوونه وهی
دوژمنانی خوا بو ئه و دلّه ده بیته شتیکی حه تمی.

دهلیت:

په پیره وانی سوننه ت ده مرن به لام باس و خواسیان هر ده مینی،
که چی کاتی بیدعه چییان ده مرن باس و خواسیشیان له گه لیاندا
ده مری..

چونکه په پیره وانی سوننه ت ئه و ئاینه یان زیندوو کردوو ته وه که
پیغه مبه ر ﷺ پیی هاتوو، هه ربۆیه به شیان هه یه له م فه رمووده یه ی

خوای گه وره دا: ﴿وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ﴾ الشرح: ٤

به لام بیدعه چییان ناحه زبوون به وهی که پیغه مبه ر ﷺ پیی

هاتوو، هه ربۆیه پشکیان هه یه له فه رمووده ی: ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْدَرُ

﴿الکوثر: ٣.

دەلّیت:

ئەگەر بەرپاستگۆ ناساندن و شارەزابوون و خوشەویستی خوای
گەرەو پیغەمبەرەکی لە دڵدا بەهیز بوو، ئەوا رقلیبوونەوی
دوژمنانی خوا بۆ ئەو دڵ دەبیته شتیکی حەتمی.

دەلّیت:

دلت مەکرە جیگای رەخنەو گومانەکان ھەر وەك ئیسفنج کە
سێفەتی ھەلمژینی ھەبە دواتریش ھەر ئەو دەچۆرپینی کە تییدایە ..
بەلکو وەك شوشەیی تەخت و بێ بۆشایی لێکە کە پەلەکان
بەسەریدا تێدەپەن و جیگیر نابن تیادا، ئەویش بە پاکی و روشنی
خۆی دەیانبینی و بە تۆکمەیی و توندوتۆلی خۆی پالیاں پێوە
دەنیت..

ئەگەر نا ..

ئەگەر دلت ھەر پەلەو گومانیک ھەلمژی کە بەسەریدا تێدەپەری
ئەوا دەبیته بنکەو بارەگای گومانەکان.

دهلیت:

قاچی زۆرئک له و کهسانه مه لخلیسکا که به ره و خوای گه وره رییان کرد .. به لام چونکه له سه ر خواست و بۆ ویستی تایبه تی خویان خویان ده په رست .. ئیتر له بری به جیگه یاندنی ویستی خوای (عزوجل) هاتن به خواست و به مه بهستی تایبه تی خویانه وه له ناوچوون ..

جا نه گه ر له سه ر خواست و بۆ مه بهستی خوای گه وره خویان به رستایه نه وا تووشی نه وه نه ده بوون که تووشی هاتن.

دهلیت:

شهرم (الحیاء) له ژیان (الحیاء) هوه مه لگوزراوه، چونکه دلی زیندوو وا له خاوه نه که ی ده کات که زیندوو به ناگا بیت، شهرمی تیدایه و ریگری لیده کات له نه نجامدانی کاره خراپ و پیسه کان، که وابوو نه وه ژیا نی دله ریگره له نه نجامدانی کاره پیسه کان که ده بنه مایه ی خراپکردنی دل.

دەلىت:

حالى شار و ولاتان وەك حالى بەندەكان وایە ..

پیاو تیاپاندا ..

ناوبەناو موسلمانە و ناوبەناو كافره .

جارىك باوەرداره و جارىكى تر دوورپوه .

تاويك چاكىكى خواناسە و تاويك گوناھبارىكى خراپە .

خانووەكانىش ھەر بەوشیوہیەن بەپى ئوانەن كە نىشتەجىن

تیاپاندا ..

كەواتە كۆچكردنى مرۆڤ ..

لە شويىنى بىباوەپى و گوناھوہ ..

بۆ شويىنى باوەر و گوپراپەلى ..

وەك پەشيمانبوونەوہىەتى لە بىباوەپى و سەرپىچىكردن، وە

رۆيشتنى بەرەو باوەر و گوپراپەلى ..

ئەمەس مەسەلەيەكە ھەتا رۆژى قىامت ھەر بەردەوامە .

دهلیت:

تهواویی و کاملئی بهنده له جیبه جیکردنی بهندایه تیکردنی دایه بۆ
خوای گوره، وه ههتا بهنده بهندایه تییه که ی باشتەر جیبه جی بکات
ئهوا تهواویی و کاملئی که ی زیاتر ده بیّت و پله ی بهرتر ده بیته وه.

دهلیت:

سنوره کانی خوای گوره و پیروزییه کانی و گیشتنی ئهوانه ی که
ده یانه وی پئی بگن ته نها به:

ترسان لی و ئومیدخوای پئی و خوشویستنی نه بیّت
پاریزگاریان لیناکری. جا هه رکات دل ئه و سیانه ی تیدا نه بوو ئهوا
خراپوونیک خراپ ده بیّت که هه رگیز ئومیدی چاکبوونه وه ی نه ..
هه رکاتیش یه کیک لهوانه لاواز بوون تیایدا ئهوا به پئی لاوازی ئه و
به شه باوه ره که شی لاواز ده بیّت.

دهلیت:

هه رکات پیویستیت که وته خه لکی با بۆ په رداخی ئاویش بیّت، ئهوا
به راده ی ئه و پیویستییه ت ریژو پایه ت له لایان که م ده کات.

دهلیت:

که سانیك هەن ..

بە مەبەستی هەزو ویستی هەوانەو و رزگار بوون لە مەینەتییه کانی
دنیا وازی لە دنیا هیئاو و روویکردوو و ته خواپە رستی ..

هەشیانە واز لە دنیا دینی چونکە خەلکی داخواریان لە سەر شتیك
هەیه، ئەمیش خۆی دەپاریزی لێی تا سەلامەت بیّت لە ئازاریان ..
هەیانە کەم تەماعە لە مال و داراییداو دەیه ویت بحەویتهو ..

بەم جوۆرە کەسانە کە نه خوای گەورەو نه پیغه مبه ره که ی
فرمانیان بەم کارەیان نه کردوو .. دەلێن: خوای گەورەو
پیغه مبه ره که ی فرمانیانداو به وازهینان لە کاریك که خواو
پیغه مبه ره که ی خوشیان ناویت، هاوکات هانده دەن بو ئەنجامدانی
کاریك که خواو پیغه مبه ره که ی خوشیان دەوی ..

ئەوکات دنیانە ویستییه که ی بریتی دەبیّت ..

لە وەلانیان و پشتگوێخستنی هەر شتیك که خوای گەورەو
پیغه مبه ره که ی فرمانیان پینه کردوو، به فرمانی فەرز نەك به
فرمانی سوننەت، ئیتر ئەو شتە حەرام بیّت یان خراپ بیّت یان
ریگاپییداو بیّت ئەوا دەرھەق به بەندە هەردوو لایەنە که یە کسانن ..

له گهل ئه وه شدا ..

رووده کاته به جیگه یاندنی ئه وه که خوای گه وره و پیغه مبه ره که ی
فرمانیان پیکردوه، ئه گهر نا ئه وا وازهینان له کاری خراپ به بی
ئه نجامدانی کاری باش هه ر نه گه یشتوو ته کو تا مه به ست ..

به لکو ده روون پاکه ره وه ن ..

چونکه کاره چاکه کان ئه گهر کاره خراپه کانیا ن لی دایمالی ئه وا پاک
ده بنه وه، به زه کات دان ده روون پاکه ده بیته وه له خراپ و حه رامه کان،
به په رستشه کانیش گه وره ده بن ..

هه روه ک چۆن کشتوکال ..

ئه گهر بژاری بکه یت ئیتر پاک ده بیته وه و ده رده که ویت و گه وره
ده بی.

دهلیت:

که سی وا هه یه نه گهر به لایه کی گهره یان نه بوونییه کی سخت یان
ترسیکی شله ژینه ر هات به سه ریدا، نه وا ده که ویتته پارانه وه له خوای
گهره و زور به زه لیلی و به ملکه چی ده چیتته خزمه تی، تا خوای گهره
له تام و چیتتی پارانه وه کانیدا ده روی خیریکی وه های لیده کاته وه که
له لای خوشه ویستتره له جیبه جیکردنی نه و پیویستییه ی که
یه که مجار به نیه تی لابرندی نه و ده پارایه وه ..

به لام یه که مجار نه وه ی نه ده زانی تا زووتر داوای بکات و تامه زووی
بیته.

دهلیت:

ترس له خوای گهره ئومید و هیواخوازیی له خو ده گری، نه گهر
وه ها نه بیته نه وا ده بیته نائومیدی، ئومیدخوازیی به هه مانشیوه
ده خوازی ترسی له گه لدا بیته، نه گهر وا نه بیته نه وا خو ی نه من و
ناسایش و سه لامه تییه ..

نه وانه ی له خوای گهره ده ترسن و ئومید و هیواخوازن لیی نه وانه
نه و زانستخوازانن که خوای گهره وه سفی باشه یان ده کات.

دەلیت:

دەکان سى ئامىرى بزوئەريان ھەيە کە بەھۆيانەوہ دەيانگەيەنن
بە خوای گەورە:

خۆشەويستی - ترس - ئومىدخوازی

بەھيژترينيان خۆشەويستیيە:

ئەميش بۆيە ئەوہندە بە مەبەست گيراوہ چونکە تام و چيژەکەي
بەردەوام لە دنياو قيامەتدا پيويستە، بەپيچەوانەي ترسەوہ کە لە
روژى دواييدا ناميئت ..

خوای گەورە دەفەرموي:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ يونس: ۶۲.

دەلیت:

دل بە نەزانينى رەھا دەمریٔ .. بە جۆریک لە جۆرەکانى نەزانیش
نەخۆش دەکەویٔ ..

کەواتە دل مردن و نەخۆشى و ژيان و شيفای ھەيە.

ژيان و مردن و نەخۆشى و شيفای دل ..

گەورەترن لە ..

ژيان و مردن و نەخۆشى و شيفای جەستە.

موسلمان پیوستی به ویه له خوی گوره بترسیت و نه هیلی
هه واهه وهس بچیتته نیو دهروونی ..

هه موئه و خایله بیباوه پری و دوو پووینیانه که له دلی باوه پداردا
هه، نه گهر مرۆف رقی لییان بیتته وه و پتی ناخوش بیت و فرییان بداته
دهره وه نه واهه پری به خوا و دلنیا بوونی زیاتر ده بیت ..

به هه مانشیوه هه ر گونا هیک که دهروونی پتی بلی و نه ویش پتی
ناخوش بیت و دوو ریخاته وه له خوی و له بهر خوی گوره وازی
لیبیت نه واهه چاک بوونی و چاکه کاری و و پارێزکاریه که ی زیاتر
ده بیت.

دهلیت:

چاکیی مرۆف به ته نهها له وهدا نیه که حق و راستی بزانی به
بیتته وهی که خوشی بویت یان نه یه ویت و شوینکه وتهی نه بیت.
به هه مانشیوه به خته وه ریی مرۆف ته نهها له وهدا نیه که زانا بیت به
خوی گوره و دان بنیت به وهدا که نه و زاته شایسته یه تی .. به
بیتته وهی که خوی خوش بویت و بیپه رستی و گوێرایه لی بیت.
به لکو سهختترین سزا له رۆژی قیامه تدا بۆ که سیکه که زانا بیت
به لام زانسته که ی مایه ی سود نه بیت بۆ خواناسیی.

دهلیت:

چاکه کاری و پاریزکاری ..

دهروون گوشاد دهکن و سنگ فراوان دهکن، به شیوه یه کی ودها که مرؤف جوریک له گوشادی و فراوانی له دهروونی خویدا به دی دهکات که پیشتر ودها نه بووه، چونکه کاتی که چاکه کاری و پاریزکاری و چاکترینی چاکه کان به رفراوان بوون ئیتر خوی گه وره دهروونی گوشاد دهکات و سنگی فراوان دهکات.

به پیچه وانه شه وه ..

گوناهو رژی دهروون سه رکوت دهکن و ون و ره زیلی دهکن .. به جورئ که که سی رژ دهروونی خوی له حاله تی گرژی و ته نگیدا ده بینیت وه.

دهلیت:

ئه گه مرؤف پیویستی به شیوه یه ک له شیوه کان نه که وته خه لکی نه وایزو حورمه تی له لایان گه وره ده بیت، جا ئه گه بیت و چاکه شیان له گه لدا بکهیت له کاتی کدا که بینیا بیت پیان نه و ده بیه گه وره ترین که س له لایان.

دهلیت:

خوای گه وره و بالاده ست .. فرمانیداوه به پاککردنه وهی دل ..

وه فرمانیداوه به پاککردنه وهی جهسته ..

هردوو پاکیه کهش له و ئاینه وهن که خوای گه وره فرمانی

پیکردوه.

چونکه زۆریک له به ناو فەقیه و په رستشکاره کان ده بینین ..

که بایه خ ته نها به پاکیتی جهسته ده ده ن، له گرنگی پیداندا و کار

له سه رکردنی زیاده پۆیی تیدا ده که ن، له به رانه ره وه پاکیتی دل و هها

که خوای گه وره فرمانی پیکردوه که فرزه و سوننه ته فرامۆش

ده که ن، که جگه له وهی پیشوو هیچتر له پاکیتی نازانیت.

زۆریکیش له له به ناو سۆفیه کان ده بینین ..

که بایه خ ته نها به پاکیتی دل ده ده ن، له گرنگی پیداندا و کار

له سه رکردنی زیاده پۆیی تیدا ده که ن، له به رانه ره وه پاکیتی جهسته

وهها که خوای گه وره فرمانی پیکردوه که فرزه و سوننه ته

فرامۆش ده که ن.

به م پییه تا قمی یه که م ..

له زۆری و زیاده پۆیی کردن له به کارهینانی ئاودا سه ریان له

نه خوۆشی وه سه وه سه وه ده رده چیت .. وه دوورده که ونه وه له وهی که

شەرع فەرمانى بە لىۋ دورىكە وتىنەۋەي نە كىردۈۋە لە كاتىڭدا كە دلىان
جۆرە ھا نە خۇشى ۋەك ئىرەيى ۋ خۇ بە زلزەنى تىدايە.

تاقىمى دۈۋەمىش ..

سەريان لە بىئاڭاگىيەكى نەۋىستراۋ ۋ ناباشەۋە دەردەچى كە
زىادە پۇيى زۆر دەكەن لە پاراستنى سەلامەتى ناۋەۋە لە كاتىڭدا كە
خۇيان بە دۈورناگىن لە پىس ۋ پۇخلىيەكان.

دەلىت:

دنىانەۋىستى رەۋاۋ شەرىى برىتىيە لە لە ۋازەيتان لەۋە كە لە
رۇزى دۋايدا سودىك ناگەيەنى، ۋە دل متمانەى بەۋە ھەبىت كە لاي
خۋا ھەيە .. ئەمەش لە سىفەتى دلە.
بەلام لە رۋالەتدا: ئەۋا ھەر شتىك بىيىتە يارمەتيدەرى مۇۋ لە سەر
گوپرايەلىي ۋ پەرىستشكرىن بۇ خۋاى گەۋرە ئەۋا ۋازەيتان لىي دەبىتە
دنىانەۋىستىيەكى ناپەرەۋا ناشەرى.

دەلّیت:

ھەر كەسى كەسكى تىرى لەبەرئەوہ خوشبویت كە شتى دەداتى
ئەوا تەنھا ئەو شتەى خوشدەویت كە داواى دەكات و دەیدرىتى.

ھەر كەسىش وتى: مەن ئەو كەسەى كە شتىكەم دەداتى لەبەر خوا
خوشمەدەویت ئەوہ درۆیە و مەحالە و تەبەكى ساختەبە.

ھەرودەھا ھەر كەسى مرقۇئىكى لەبەرئەوہ خوشبویت كە پىشتى
دەگرى و سەرى دەخات .. ئەوا تەنھا خودى ئەو سەرخستەو
پىشتىگرتەى خوشدەویت نەك پىشتىگرەكە ..

ھەموو ئەمەش شویئەكە وتنى ھەواو ھەوہسى دەروونەكانە.

چونكە لەپاستیدا ئەو كەسە تەنھا شتىكى خوشویستوہ كە
سودىكى بۆ بەيتى يان زىاننىك لەسەرى لاىبات، ئەمەش نە
خوشویستنى خوايە و نە خوشویستنى خودى ئەو خوشویستراوہشە ..
ئەمەش مەسەلەيەكە كە لە رۆزى قىامەتدا نە پاداشتىكىيان لەسەرى
دەبيت و نە سوديان پىدەگەيەنى، بەلكو ئەوہى كە لە رۆزى قىامەتدا
سوديان پىدەگەيەنى خوشویستنىكە لەبەر خوا بيت و تەنھاو تەنھا بۆ
خوای گەرە بيت.

سەئفانى كورې عوتبە دەلى: زانايان لە سەردەمى رابردوودا ئەم
چەند وشەيەيان بۆ يەكتىرى دەنوسى و دەيانوت:

ھەر كەس ژيانى پەنھانى و ژىر بەژىرى خۆى چاك بكات خواى
گەرەش ژيانى ئاشكراى چاك دەكات، ھەر كەسىش نىوان خۆى و
نىوان خواى گەرە چاك بكات خواى گەرە نىوان ئەو و نىوان خەلكى
خۆشەكات، ھەر كەسىش كار بۆ دوا رۆژى خۆى بكات خواى گەرە
كارەكانى دنيای بۆ جىبەجى دەكات.

له وته نایابه کانی دهر باره ی

تیکویشان له پیناوی خوادا

ده لیت:

ریگای به ههشت شوینی که سانی ترساو و ترسنوکه کانی تیدا
نابیتته وه ..

چونکه ترساندن پیره و کارانی ناپه وایی له کاره کانی شه یثانه ..
که سیکیش نیه له شه یثان بترسی جگه له شوینکه وتوان و
دوستانی خوی ..

ته نها که سیکیش له خه لکی ده ترسی که نه خوشییه ک له دلیدا
هه بیت ..

﴿ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِيْنَ مِنْ دُونِهٖ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ

هَادٍ ﴾ الزمر: ۳۶.

بزانن که شمه کی خوی گه وره به نرخه ..
بزانن که شمه کی خوی گه وره به ههشته ..

دهلیت:

ئیسلامه تی ته واو بریتییه له فرمانکردن به چاکه و رنجیریکردن له خراپه، ته واوی ئه مهش له تیکۆشان له پیناوی خوادا خۆی ده بینیته وه.

دهلیت:

خه باتکردن له پیناوی تیکشکاندنی ههزی ناره واوی ده روون و هه واو هه وهس بنه مایه که بۆ خه باتکردن دژ به بیباوه پان و دووپوه کان، چونکه هه تا مڕۆ یه که مجار خه بات دژ به ههزی ده روون و هه واو هه وهسی خۆی نه کات ناتوانیت خه بات دژ به بیباوه پان بکات و بچیته مهیدان بۆیان.

دهلیت:

خه باتکردن و تیکۆشان له پیناوی خوادا به هه تمی کاریکی باشه و جینگای ریژه، له گه لّ نیه تی باشیش له روالهت و له ناخدا ده بیته باشترو سوپاس له سه رکراو .. سوپاسگوزاریی خه باتگیریش ئه وه به که سوننهت و ئایینی خوای گه وره سه رده خات.

دهلیت:

دوژمنانم هرچیم پیده که ن با بیکه ن ..
راستییه که ی ئه وه یه که به هشت و بیستانی من بو هه رایه ک بچم
له سنگمدایه .. ئه و له که لمدایه و لیم جیانابیته وه ..
چونکه به ندکردنم خه لوه ت و تا ک که وتنمه له که ل په روه ردگارمدا ..
کوشتنم شه هیدبوونمه ..
ده رکردنیشم له نیشتمانم گه شتکردنه .

دهلیت:

خوشویستنی ته واوه تی بو خواو بو پیغه مبه ره که ی ئه وه یه رقت
بیته له هه رکه سی که دزایه تی خواو پیغه مبه ره که ی ده کات.

دهلیت:

راستگویی له باوه ردا به خه باتکردن له پیناوی خوا ی گه وره دا
نه بیته جیبه جی نابیت.

وته نایابه کانی دهر باره ی

رینماییه گشتیه کان

دهلیت:

هر که سی گونا هیکی خوی داپوشی و بیشاریتته وه یان له په نهانیدا
بیدعه یه ک بکات که نه بیته مایه ی بیباوه پیی، ئهوا دابرانی په یوهندی
له گه ل ئه وکه سه دا ئه نجام نادریت.

دهلیت:

وته ی زانایان به به لگه ی شهرعی پشت ئه ستور ده کریڼ و
راسته کریڼه وه، هاوکاتیش وته ی ئه وان ناکریڼه به لگه له سهر شهرع و
شهرع به وان پشت ئه ستور نابیت.

دهلیت:

زمانی عه ره بی ته واوترینی زمانه کان و باشتړینیانه بو
روونکړدنه وه ی ماناکان، که واته دابه زینی قورئانی پیروژ به م زمانه
که وره ترین نیعمه تی خوی که وره یه له سهر خه لکی له وه ی به زمانیکی
تر دابه زینرایه.

دهلیت:

ئەو کەسەى کە جگە لە وتەى يەك زانا و بەلگەکانى بەردەستى ئیتر
شارەزا نیه بە وتەى زانایەکی ترو بەلگەکانى بەردەستى ئەو، ئەوا ئەو
کەسە لە ریزی کەسانى عەوامە شوینکەوتوووەکانە (مقلدین)، لەو
زانایانە نیه کە وتەى زانایان تاوتووی دەکەن، کە بەهیزیان دەدات
بەسەر لاوازیاندا و بەرپەچیان دەداتەو.

دهلیت:

هەر باوەرداریك کە باوەرپی بە خۆای گەورە هەبیت، ئەوا هاوێلان –
خوای لییان رازی بیت – هەتا رۆژی قیامەت فەزلیان لەسەرى هەیه،
هەموو ئەو خێرو چاکەپەش کە شیعەو غەیری ئەوانیش وان لەسەرى بە
فەرپو بەرەکەتى هاوێلانەوێه.

دهلیت:

پیشەوایانى ئەهلى سوننەت باشتەرى دەستەبژیری ئوممەتن، بەلام
پیشەوایانى بیدعەچیان زیانیان لەسەر ئوممەت لە خەلکانى گوناھکار
زیاترە.

دهلیت:

زۆرتین شتیك كه دهسته لات و دهوله تان گندهل و خراب دهكات و
له ناویان دهبات به گوێکردنی ئافره تانه .

دهلیت:

زانای به سالاجوو نه گهرچی جهسته شی لاواز ببیت، به لام
ژیرییه که ی هه ر له ژیری لاوان به هیزتره .

دهلیت:

سزا شه رعییه کان ره حمهت و به زهیی خوای گهره ن بۆ به نده کانی،
نهو سزایانه له به زهیی پهروه ر دگاره وهن به خه لکی و به ویستی
چاکه کردن له گه لیاندا فره مانی پیکردوون ..
بۆیه پێویسته هه ر که سی سزای خه لکی ده دات له سه ر
گونا هه کانیان با مه به ستی نه وه بیت که چاکه یان له گه لدا بکات و
به زهیی پێیاندا بیته وه .

دهلیت:

تیكۆشان له دژی بیباوه پان چاکتر و باشته بۆیان له وهی به سزای
ئاسمان له ناو بچن .

دهلیت:

عهره ب له ره وانبیژی و داپشتنی دهسته واژه دا به تواناترین و
تیگه یشتووترین که سن و له له به رکردنیشدا هر وان، زمانه که شیان له
رووی روونکردنه وه و جیاکاری و ماناوه ته واوترینی زمانه کانه.

دهلیت:

به دلنیایی که هیزی دلسوزی بۆ خوی گهره له یوسف دا-
سه لامی خوی لیبت- به هیزتر بوو له جوانی ژنه که ی عیززی میسر.

دهلیت:

چاکه گهره کان چوارن:
زانست و ناین و نازایه تی و به خشنده یی.

دهلیت:

هرکات مروف له جیبه جیکردنی مافی خزمایه تی و هاوسهر و مندال
و دراوسی و براکانیدا که مته رخه می به دی کرد .. ئه وا پیویسته
بپاریته وه بۆیان و داوی لیخوشبوونیان له خوی گهره بۆ بکات.

دهليټ:

له ړيگای زانسته وه نه بېټ هيدايه ت به ده ست نايه ت، وه له ړيگای
نارامگرتنېشه وه نه بېټ که مالي ژيري به ده ست نايه ت.

دهليټ:

زانايان ميراتگراني پيغه مبه ران، نه رکی سه رشانپانه هه موو نه وه ی
پيغه مبه ر ﷺ پي هاتووه روونيبکه نه وه بو خه لکی و هه رچيش دژ
بيټ به په يامي پيغه مبه ر ﷺ ره تيبکه نه وه.

دهليټ:

ميراتگراني پيغه مبه ران و جينشينانپان نه وانه که ناپنيان به
زانست و به کردار راگرتووه و جيبه جييان کردووه، بانگه وازيان بو لای
خواو پيغه مبه ر که ی کردووه، نانه وانه شوينکه وته ی راسته قينه ی
پيغه مبه رن ﷺ، پله يان وهك پله ی زهوی به پيت وايه که زيندو
ده بيټه وه و ناو هه لده مژي و له وه پو گژوگيايه کی زور ده پويښي... نه و
ميراتگره ش خوی پاک و زيندو ده کاته وه و خه لکيش پي پاک
ده بڼه وه.

دهلیت:

کاملی و ته‌واویی مروؤ له که مال و ته‌واویی به‌ندایه‌تیکردنی دایه بۆ
خوای گه‌وره .

دهلیت:

هر کهس نیعمه‌تی ئارامگرتن و دلنیا‌بوونی پی‌به‌خسرا ئیتر خوای
گه‌وره ده‌یکاته پیشه‌وا له ئاینه‌که‌یدا .

دهلیت:

سه‌نگ‌یت‌ترینی ده‌ست‌که‌وته‌کان پشت‌به‌ستنه به خوای گه‌وره و
متمانه‌بوونه به‌وه‌ی ئه‌و زاته دیاری‌کردووه و بوونی گومان‌باشیه پی،
هه‌روه‌ها پی‌ویسته له‌سه‌ر ئه‌و که‌سه که گرنگی به رزق و روزی ده‌دات
له‌بۆ به‌ده‌سته‌ینانی ته‌نها روو له خوای گه‌وره بکات و ته‌نها له
بپاریته‌وه .

دهلیت:

گه‌ردن‌که‌چی واته ملکه‌چکردن و چه‌مینه‌وه‌ی ته‌واوه‌تی بۆ خوای
بالاده‌ست و ئارامگرتنی ده‌روون و دلنیا‌بوون لی و حه‌وانه‌وه له
په‌نایدا به دل و به‌جه‌سته .

دهلیت:

هر کهس له خوای گه وره بترسیت و گه ردنکه چی بیت نه وه زانایه

دهلیت:

هر شتیک که خوای گه وره فرمانی پیکردیبت نه وه به هوی
حیکمه تیکه وه فرمانی پیکردوه، وه ریگیری له هرشتیکیش کردی
نه وه هر له بهر حیکمه تیک ریگیری لیکردوه.

دهلیت:

داواکردن له خه لکی به مه بهستی جیبه جیکردنی پیوستیه ک له
بنه مادا قه ده غه یه، به لام له بهر زه ورده ت ریگای پیدراوه، به لام
وازهینان له ویش و پشت به خوای گه وره ببه ستری باشترو چاکتره.

دهلیت:

به نده نه فامه کان وا گومان ده بهن که به و پرستن و
پرستشکردنیاں بو خوای گه وره ئیتر مافیکیان که وتوته سه ر نه و
زاته.

دەلیت:

وتەى ھەندى كەس كە دەلەن پاداشت بەرادەى زەحمەت و
نارەحتىيە ئەو بە ھىچ جۆر وتەيەكى راست نىە ..
چونكە پاداشت لەسەر رادەى گوپرايەلىيە ..
چونكە لەوانەىە گوپرايەلى خواو پىغەمبەرەكەى لە كارىكى ئاسان و
بەردەستدا بىت.

جا ئەگەر بوترايە: پاداشت لەسەر رادەى سودگەياندىنى كارەكەو
كەلك وەرگرتنە لىي ئەوا وتەيەكى راست دەبوو.
بەلام ئەگەر زەحمەت و نارەحتەت بوو ئەوا ئەو ھۆكارىك نىە بۆ
چاكى كارەكەو سەنگىن بوونى.

دەلیت:

پاريزكارىي ئەوئەىە مەوۇ لەسەر نوورى خوايى و ئومىدخووزى
زەحمەت و بەزەيى ئەو زاتە كار بە گوپرايەلىيە خوا بكات، وە لەسەر
نوورى خوايى دەست ھەلبەگى لە سەرپىچىكردىنى خواى گەورەو لە
سزاكەى بترسى.

دهلیت:

مه ركهس خراپه ی ناسی و تامی تالییه كهی چهشت، پاشان چاكهی
ناسی و تامی شیرینییه كهیی چهشت، ئهوا ئاشنابوونی به چاكه و
خۆشویستنی بۆی، وه ناسینی خراپه و رقلیبوونه وهی بۆی، ته واوتره
له و كهسه كه نه چاكهی ناسیوه و نه خراپه و تامی هیچكامیانی
نه كردوه.

به لكو كه سیكیش كه ته نها چاكهی ناسیبیت له وانه یه ئه گه ر خراپه
رووی تیبتكات نازانی كه ئه وه خراپه یه، پاشان یان ئه وه یه كه
ده كه ویته ناوی، یان نكولی لیئاكات و ره تیئاكات وه وه ها كه نكولی له و
خراپه یه كردوه كه پیشتر ناسیویه تی و ره تی كردوه ته وه.

دهلیت:

چاكترینی په رستشه جهسته ییه كان ئه مانه ن:
نوێژ ..

پاشان قورئان خویندن ..

ئینجا زیكر كردن ..

دواتریش نزاو پارانه وه.

دەلیت:

نزاو پارانه وه دوو جۆری ههیه:

نزاو پارانه وهی په رستن و په رستشکردن ..

وه نزاو پارانه وهی داواکردنی شتیک.

نزاو پارانه وه له قورئاندا جاری ئه میانى مه بهسته و جارێكى تریش

ئه ویتریان، جاری وایش ههیه ههردووکیانی مه بهسته، ههردووکیان

ته واوکار و لازم و مه لزومی یه کترن ..

نزاى داواکردن بریتییه له داواکردنی شتیک که سودیک بگهیهنى و

داواى لابردهنى هه ر شتیکیشه که زیانی ههیه و مه بهست هه لگرتنیه تی،

هه رکه سیش که خاوه نی زیان و سود بیّت ئه وا هه ر ئه و که سه

په رستراوه .

تۆش بزانه که ههردوو جۆره که ته واوکاری یه کترن و لیک

جیانابنه وه ..

که واته هه موو نزاو پارانه وهیه ک په رستنه .. که ده بیته لازم و

ته واوکاری نزاو پارانه وهی داواکردن .. هه موو نزاو پارانه وهیه کیش

داواکردنه ... که نزاو پارانه وهی په رستنیشی تیدایه .

دهلیت:

گومرایی واته شوینکه وتنی هه واو هه وهس، ناره واش واته نه بوونی
هیدایه ت.

دهلیت:

جوان ئارامگرتن ..

بریتییه له ئارامگرتن به بی سکا لاگردن لای خه لکی، له بهرئه وه له
پیشه وا ئه حمه دی کوپی حه نبه له وه - بهر په حمه ت بیت - ده گیرد ریقه وه
که تاووس حاله تی نکه نکى که سی نه خوشی پیناخوش بووه و
وتوویه تی نه وه سکا لاگردنه، ئیتر پیشه وا ئه حمه د تا نه و کاته ی
مردووه نه ینکاندووه .

دهلیت:

بنه مای چاکبوونی دل چاکبوونی ئیراده ی لیبران و نیه ت پاکیه تی،
چونکه نه گهر ئیراده و نیه ت چاک نه کرین دلش چاک ناکری.

کاتیکیش زانایانی سولتان داوایان له و زانایه کرد واز له فه توادان
بینی له وه لامدا وتی:

(ناتوانم زانست بشارمه وه).

دهلیت:

کاتی یه کیك له پادشاکان ویستی ئه و زانایانه بکوژی که له
فه توادان لایانبرد: یه کیکیان وتی:

(هر کهس منی دهوی ئه و ئازاد بیت، هر که سیش نازاری خوی
گه وره و پیغه مبه ره که ی ده دات خوی گه وره تۆله ی لی بسینی، من
نه خۆم سه رده خه م و نه پشتگیری له خودی خۆیشم ده که م).

دهلیت:

پیشه وایانی ئیسلام له وینه ی سوفیانی سه وری و کهسانی تریش
وتوویانه:

بیدعه له لای ئیبلیس خۆشه ویستتره له گونا و سه ریچیکردن ..
چونکه بیدعه ته وبه ی له سه ر ناکری به لام گونا و سه ریچیکردن
ته وبه ی له سه ر ده کری.

مانای وته که یان که: بیدعه ته وبه ی له سه ر ناکری ته وبه یه ئه و
بیدعه کاره ئاینیک په یره و ده کات که خوی گه وره و پیغه مبه ره که ی
فرمانیان پینه کردووه به لکو شهیتان کرده و خراپه که یی بو
ده پازینیته ووه به چاک ده یبینی .. ئه ویش ته وبه ی له سه ر ناکات
چونکه به چاک ده یبینی.

دهلیت:

په شیمانبوونهوه ..

بریتیه له گهړانهوه له وهی لئی په شیمانبوونهوه ته وه و روښتنه بهر و
نوه که بوی په شیمانبوونهوه ته وه ..

تهوبه ی ره و او شهرعی ..

بریتیه له گهړانهوه بوی لای خوی گه وړه و بوی نه و کاره ی نه و زاته
فرمانی پیکردوه، وه و ازهینان و دهسته لگرتن له وه که ریگری
لیکردوه؟

تهوبه نه وه نیه که ..

تهنها له بهرنه نجامی کرده وه ی خراپه وه بکری هره وک زوریک له
نه فامان و ا گومان ده بن، وای بۆده چن که تهوبه تهنه له و کرداره
خراپانه یه که مړوځ ده یانکات وه ک گنده لئی و به دره وشتی و
سته مکړدن.

به لکو تهوبه کړدن .. بوی نه و که سه یشته کرده وه چاکه کان فراموش
دهکات که فرمانیان پیکراوه.

گرتگر له و ه مش ..

تهوبه کړدن به و ازهینان له نه نجامدانی نه و کرده وه خراپانه ش که
ریگرییان لیکراوه.

- پیشه کی ۵
- نوسه ری ئهم کتیبه ۷
- ئین تهیمییه و تهی چند زانایه ک له سه ری ۹

به شی یه که م

- ژیانی ئین تهیمییه له دایکبوونییه وه تا مردنی ۱۱
- ناو و ره چه له کی ۱۳
- شوین و کاتی له دایک بوونی ۱۳
- خوو و ره وشت و دیمه نی ۱۴
- بنه ماله که ی ۱۴
- که رانی به دوا ی زانستدا ۱۷
- شیوازی دهرس گوته وه ی ۲۲
- قوتاییه کانی ۲۴
- شیوازی وانه و قوتاییه کانی ۲۵
- چهند هه لسو و کهوتیکی ۲۷
- لیبوورده یی ۳۰
- جورته ت و ئازایه تی ۳۱

۳۲.....	ئىنصاف.....
۳۳.....	چىروكىكى جەنگكە لەگەل تەتار.....
۳۴.....	فراسەتى.....
۳۶.....	ئازاردانى.....
۳۸.....	نوسىنەكانى.....
۳۹.....	ژمارەى كىتەپەكانى.....
۴۱.....	بانگەشەى بو ئاشتەوايى بە پىچەوانەى بەناو شۆيىنكەوتوانى.....
۴۲.....	شۆوازي تەفسىر كىردنەكەى.....
۴۲.....	عەقىدەى.....
۴۴.....	كۆچى دوايى.....

بەشى دووهم

وتەو ئامۇزگارىيە ئالتونىيەكانى

۴۵.....	ئىبن تەيمىيە.....
	لە وتە جوان و بەنرخەكانى ئىبن تەيمىيە دەربارەى
۴۷.....	يەكتاپەرسىتى.....

له وته ناياب و ئالتونيه كاني له سهر داواي ليخوشبوون و

په شيمانبوونه وه..... ٦٢.....

له وته نايابه كاني دهر باره ي دلسوزي..... ٦٩.....

له وته نايابه كاني دهر باره ي چا ككردني دله كان..... ٨١.....

له وته نايابه كاني دهر باره ي تيكوشان له پيناوي خوادا..... ١٠١.....

وته نايابه كاني دهر باره ي رينمايه گشتيه كان..... ١٠٤.....

زنجیره‌ی و تمهیک له زیر لهم به‌شانه پینکدیت:

- ۱ - و ته‌ی هاوه‌لانی پیغه‌مبه‌ر
- ۲ - و ته‌ی علی کوپری نه‌بو طالب
- ۳ - و ته‌ی حه‌سه‌نی به‌صری
- ۴ - و ته‌ی عومه‌ری کوپری عبد‌العزیز
- ۵ - و ته‌ی ئین ته‌میه
- ۶ - و ته‌ی ئین قه‌ییم جه‌وزی
- ۷ - و ته‌ی ئین عه‌طائولای سه‌که‌نده‌ری
- ۸ - و ته‌ی ئیمامی غه‌زالی
- ۹ - و ته‌ی حه‌سه‌ن به‌ننا
- ۱۰ - و ته‌ی سید قطب

وته‌یه‌ک لهم کتیه :

هه‌ر که‌سی که‌سیکی تری له‌به‌رنه‌وه خوشبویت که‌شتی
ده‌داتی نه‌وا ته‌نھا نه‌و شته‌ی خوشده‌ویت که‌داوای ده‌کات
و ده‌یدریتی. هه‌ر که‌سیش وتی: من نه‌و که‌سه‌ی که‌شتیکم
ده‌داتی له‌به‌ر خوا خوشمه‌ده‌ویت نه‌وه درویه و مه‌حاله و
گوته‌یه‌کی ساخته‌یه.

